

PUOLUSTUSVOIMIEN TYÖAIKASOPIMUS ja työaikasopimuksen soveltamisohjeet

Sisällysluettelosta voi siirtyä suoraan tekstissä olevaan otsikkoon napsauttamalla sisällysluettelon otsikon päällä **Ctrl**-näppäin pohjassa.

Sisällysluettelo

1 § Soveltamisala	2
I TYÖAIKA	3
2 § Säännöllinen työaika	3
2 a § Eräät joustavat työaikajärjestelyt	6
3 § Arkipyhien ja eräiden muiden päivien vaikutus työaikaan	7
7 § Työajaksi laskettava aika	8
8 § Sotilaallinen harjoitus	11
9 § Päivystyspalvelu	14
10 § Valvojan tehtävä	15
II LEPOAJAT	16
11 § Viikkolepo	16
11 a § Vuorokausilepo	17
12 § Toinen viikoittainen vapaapäivä	17
III KORVAUKSET JA LISÄT	18
13 § Ylityökorvaus	18
14 § Ylityökorvaus muuksi päiväksi kuin lauantaksi tai sunnuntaiksi sattuvan uudenvuodenpäivän, vapunpäivän tai itsenäisyyspäivän sisältävässä työjaksossa	18
15 § Lisätyökorvaus	19
16 § Ylityökorvaus ja lisätyökorvaus keskeytyneessä työjaksossa	19
17 § Iltatyölisä ja yötyölisä	20
18 § Lauantaityökorvaus	20
19 § Sunnuntaityökorvaus	20
20 § Aattopäivänlisä	20
21 § Poikkeukset ilta- ja yötyölisien, lauantai- ja sunnuntaityökorvausten sekä aattopäivänlisän maksamisessa	20
21 a § Eräiden keskijohtoon kuuluvien työaikakorvaukset	21
22 § Meripalvelu	22
23 § Linnakeraha	24
24 § Varallaolokorvaukset	25
25 § Korvaus hälytysluonteisesta työstä	26
26 § Korvausten ja lisien perusteena olevan yksinkertaisen tuntipalkan laskeminen	27
27 § Työajan tasoittaminen täysiksi tunneiksi	27
IV ERINÄISET MÄÄRÄYKSET	27
28 § Säännöllisestä työajasta poikkeaminen	27
29 § Tasoitusvapaan antaminen ja eräiden vapaiden yhdistäminen säästövapaaseen	28
30 § Työvuoroluettelon laadinta ja muuttaminen	30
31 § Poikkeukselliset olot	32
32 § Työrauhavelvoite	32
PUOLUSTUSVOIMIEN TYÖAIKASOPIMUKSEN SOVELTAMISOHJEEN ERILLISET MÄÄRÄYKSET	33

1 § Soveltamisala

1. Puolustusvoimien virkamiesten työajasta, lepoajoista, korvauksista ja lisistä sekä muista jäljempänä mainituista järjestelyistä on voimassa, mitä näissä määräyksissä on sovittu.
2. Näitä määräyksiä **ei jäljempänä sovituin poikkeuksin** sovelleta virkamieheen, joka
 - a) on työaikalain alainen tai
 - b) on talonmiesten työaikalain alainen tai
 - c) suorittaa laivapalvelusta purjehdukseen määrättyllä aluksella taikka
 - d) on keskijohtoon kuuluva tai johtavassa asemassa.

Puolustusvoimien keskijohtoon kuuluvalla virkamiehellä tarkoitetaan virkamiestä, jonka JSA-vaativuusluokka sijoittuu välille 8-16 tai ESJA-vaativuusluokka sijoittuu välille 7 - 15. Puolustusvoimien keskijohtoon kuuluvaan virkamieheen sovelletaan tätä sopimusta lukuun ottamatta sopimuksen 13-17 §:iä, 19-21 §:iä ja 29 §:ää siten, kuin asiasta on jäljempänä 21 a §:ssä sovittu.

Johtavassa asemassa olevalla virkamiehellä tarkoitetaan virkamiestä, jonka JSA-vaativuusluokka on vähintään 17 tai jonka ESJA-vaativuusluokka on vähintään 16. Johtavassa asemassa olevaan virkamieheen sovelletaan mitä 8 §:ssä, 22 §:ssä, 23 §:ssä, 24 §:ssä ja 29 §:n 3 ja 4 momentissa on sovittu.

SOVELTAMISOHJEET PUOLUSTUSVOIMIEN VIRKAMIESTEN TYÖAJASTA

Puolustusministeriö on hallinnonalan neuvotteluviranomaisena valtion virkaehtosopimusasetuksen 7 §:n 2 momentin nojalla antanut seuraavat soveltamisohjeet puolustusvoimien virkamiesten työajasta tehdyn virkaehtosopimuksen soveltamisesta. Soveltamisohjeet on tässä koonnosasiakirjassa merkitty kursivilla ao. pykälän tekstin jälkeen.

Puolustusvoimien virkamiesten työaikoja koskevat soveltamisohjeet on laadittu puolustusvoimien virkamiesten työaikasopimuksen selvennykseksi ja täydennykseksi. Lisäksi luvussa "Erilliset määräykset" on ohjeita niistä työaikajärjestelyihin liittyvistä kysymyksistä, joista työaikasopimuksessa ei ole sovittu. Luvussa "Työaikakirjanpito" on vastaavasti ohjeita työaikakirjanpitoon liittyvistä kysymyksistä.

Ohjeet ovat voimassa vastaavasti kuten puolustusvoimien virkamiesten työaikaa koskeva virkaehtosopimus ja niitä sovelletaan tämän jälkeen vuoden kerrallaan, ellei virkaehtosopimusta irtisanota asianomaisten sopimusmääräysten mukaisesti. Mikäli virkaehtosopimus uudistetaan taikka sitä sopimuskauden aikana muutetaan, ovat soveltamisohjeet voimassa edelleen, ellei puolustusministeriö anna uutta soveltamisohjetta.

Huomautus:

Lailla puolustuslaitoksen virkamiesten työajoista annetun lain muuttamisesta (voimaan 1.1.2020) on säädetty ne puolustusvoimien virkamiesten työt, joihin sovelletaan työaikalakia. Samalla on säädetty työaikalain alaisten virkamiesten työaikasäännöksistä sotilaallisissa harjoituksissa (puolustusvoimien työaikasopimuksen 8 §) ja poikkeuksellisissa oloissa (puolustusvoimien työaikasopimuksen 31 §).

I TYÖAIKA

2 § Säännöllinen työaika

1. Säännöllinen työaika on **114 tuntia 45 minuuttia** kolmen viikon työjaksoissa.

Työn tarkoituksenmukaiseksi järjestämiseksi tai epätarkoituksenmukaisten työvuorojen välttämiseksi säännöllinen työaika voidaan järjestää myös keskimäärin **114 tunniksi 45 minuutiksi** kahden peräkkäisen kolmen viikon työjakson aikana.

Edellä tarkoitettu järjestely edellyttää,

- a) että asiasta on sovittu joukko-osaston (vast.) ja henkilöstöä edustavien luottamusmiesten välillä,
- b) että työtä varten on laadittu työtuntijärjestelmä ajaksi, jonka mukaan työaika tasoittuu sanottuun keskimäärään ja
- c) ettei säännöllinen työaika ylitä **123 tuntia** kolmen viikon pituisena ajanjaksona.

2. Virkamies on aina velvollinen työskentelemään yli säännöllisen työajan silloin, kun asianomainen esimies katsoo sen erityisestä palvelussyystä tarpeelliseksi.

Soveltamisohje:

1. *Työajan tarkoituksenmukaisella järjestelyllä tarkoitetaan työaikojen suunnittelua palvelusohjelmien puitteissa niin, että jo etukäteen varaudutaan tiedossa oleviin normaalia pitempää työaikaa vaativiin palvelustehtäviin. Työajan tasoittaminen työjaksoon suunnitellulla/sijoitetulla vapaalla tulee ottaa huomioon jo viikoittaisen palveluksen järjestelyssä. Työajat on suunniteltava siten, että virkamiehellä hänen ollessaan työpaikalla on todella työtä.*

Päivä- ja viikkopalvelusohjelmat ja työjakson työajat on suunniteltava etukäteen vastaamaan työjakson säännöllistä tuntimäärää, enintään kuitenkin 120 tuntia.

2. *Ylityön teettäminen on rajoitettava koskemaan vain ennalta arvaamattomia, pakollisia tapauksia, joissa tehtäviä ei voida siirtää. Virkamiesten kesken pitää pyrkiä järjestämään työaikojen pituudet tasapuolisesti.*

Asianomaisen komentajan, päällikön ja esimiehen on valvottava työajan täsmällistä noudattamista ja työajan tarkoituksenmukaista käyttöä.

3. *Päivittäinen työaika tulee järjestää, ruokailutaukoja lukuun ottamatta, yhtäjaksoiseksi. Poikkeuksena tästä ovat kulkuneuvon, kuten auton, lentokoneen ja aluksen (pl meripalvelupäivärahaan oikeuttava kausi) henkilöstöön kuuluvat, jotka joutuvat usein odottamaan kuljetettavaa. Mikäli tässä tapauksessa henkilöstö on määrätty odottamaan valmiina lähtöön, katsotaan odotusaika työajaksi. Yhtäjaksoisen työajan vaatimuksesta saadaan poiketa vain silloin, kun työpäivän järjesteleminen yhtäjaksoisena ei ole mahdollista tai tarkoituksenmukaista.*
4. *Soittokunnan palveluksen järjestämisessä noudatetaan säännöllisestä työajasta annettua määräystä. Päivittäinen työaika järjestetään työn suorittamisen kannalta tarkoituksenmukaisimmalla tavalla ja pyritään noudattamaan viisipäiväistä työviikkoa.*

Yhtäjaksoisen työajan vaatimuksesta saadaan poiketa vain silloin, kun työpäivän järjestäminen yhtäjaksoisena ei ole mahdollista tai tarkoituksenmukaista. Myös illalla suoritettavan soittotehtävän johdosta on soittokunnan vuorokautinen työaika pyrittävä järjestämään yhtäjaksoisena.

5. *Työpäivää ei saa jakaa kahta useampaan jaksoon ja vuorokautinen työaika pitää pääsääntöisesti rajoittaa erityispalveluja lukuun ottamatta 12 tuntiin.*

Työvuoron pituuden tulee olla vähintään 4 tuntia. Tästä voidaan poiketa virkamiehen suostumuksella tai muuten painavasta syystä.

6. *Muussa kuin varusmieskoulutuksessa virkamiehelle on päivittäin varattava, mikäli palvelusolosuhteet eivät toisin vaadi, työvuoron aikana vähintään puolen (½) tunnin lepotauko (ruokailutauko), jona aikana hänellä on oltava oikeus sekä tosiasiallinen mahdollisuus poistua palvelustehtävästään ja -paikastaan. Ruokailutaukojen pituuden suhteen tässä annetuista määräyksistä voidaan poiketa vain pääesikunnan luvalla. Tämän momentin määräykset koskevat myös johtavia virkamiehiä.*

7. *Kolmen viikon työjaksolla tarkoitetaan puolustusvoimien työaikasopimuksen 2 §:n 1 momentissa ja työjaksolla sopimuksen muissa kohdissa maanantaina kello 00.00 alkavaa ja kolmantena seuraavana sunnuntaina kello 24.00 päättyvää ajanjaksoa.*

8. *Virastotyöaikaan vastaavaa työaikaan noudatetaan seuraavissa hallintoyksiköissä tai niiden osissa:*

Pääesikunnassa,

Maavoimien esikunnassa,

Ilmavoimien esikunnassa,

Merivoimien esikunnassa (pl laivaston soittokunta),

joukko-osastojen (vast) esikunnissa,

aluetoimistoissa,

Puolustusvoimien Logistiikkalaitoksen

esikunnassa (pl kansainvälinen terminaali),

Järjestelmäkeskuksessa toimistotyötä tekevät virkamiehet,

Sotilaslääketieteen keskuksessa (pl terveysasemat),

Logistiikkarykmenttien esikunnissa,

Talousvarikossa toimistotyötä tekevät virkamiehet,

Räjähdekeskuksen hallinto-osastossa,

Puolustusvoimien tutkimuslaitoksessa,

Maanpuolustuskorkeakoulun:

esikunnassa,

opintoasiain osastossa,

kirjastossa,

kielikeskuksessa,

Maanpuolustuskursseilla,

Puolustusvoimien kansainvälisessä keskuksessa,

Sotamuseossa sekä

ainelaitoksissa toimistotyötä tekevät siviilivirkamiehet,

Maasotakoulun esikunnassa,

Puolustusvoimien Johtamisjärjestelmäkeskuksen

esikunnassa (pl tilannekeskusaliupseerit, järjestelmäoperaattorit ja viestittäjät),

kyberosastossa,

palveluosastossa,

verkko-osastojen toimistoissa ja

turvallisuusverkko-osastossa (pl kenttäkeskusten henkilöstö) sekä Puolustusvoimien palvelukeskuksessa (pl palvelupiste).

Puolustusvoimien tiedustelulaitoksen tehtävät, joissa noudatetaan virastotyöaikaa on määritelty Pääesikunnan erillisellä asiakirjalla.

Lisäksi joukkoyksikköjen esikuntien tai toimistojen sekä soittokuntien, terveysasemien, materiaalikeskusten, huoltokeskusten, korjaamojen, kuljetuskeskusten, keskusvarastojen toimistoissa palvelevien toimistotyötä tekevien siviilivirkamiesten sekä työaikalain alaisten puolustusvoimien virkamiesten työajan suhteen noudatetaan virastotyöaikaa vastaavasti kuin 1 momentissa on määrätty.

Virastotyöaikaa noudattavalle henkilöstölle on toimintaa keskeyttämättä varattava yhden (1) tunnin pituinen virkistystauko kello 11.00 - 13.30 välisenä aikana, jota tauon aikaa ei lueta työajaksi.

Pääsääntöisesti opetus-, valvonta- ja vartiotehtävissä toimiva henkilöstö noudattaa 2 §:n säännöllisestä työajasta annettua määräystä.

Säännöllisestä työajasta saadaan poiketa vain liukuvan työaikajärjestelmän määräysten puitteissa.

Edellä 1 momentissa mainituissa esikunnissa sekä toimistotyössä 2 momentissa mainituissa yksiköissä ei työskennellä lauantaisin, sunnuntaisin eikä sopimuksen 3 §:ssä tarkoitettuina pyhäpäivinä, ellei joukkojen johtaminen tai muut vastaavat palvelustehtävistä johduvat syyt sitä vaadi.

Muussa kuin edellä 1 ja 2 momentissa tarkoitetussa palveluksessa, ja siten myös 2 momentissa mainituissa yksiköissä muun kuin siinä mainitun henkilöstön ja muiden kuin toimistotyötä tekevien siviilivirkamiesten osalta, noudatetaan 2 §:n säännöllisestä työajasta annettua määräystä. Päivittäinen työaika järjestetään työn suorittamisen kannalta tarkoituksenmukaisimmalla tavalla ottaen huomioon, että myös näissä kohteissa pyritään noudattamaan viisipäiväistä työviikkoa.

9. Johtavien virkamiesten työaikojen pituuteen nähden noudatetaan samoja määräyksiä, joita on kussakin palveluksessa sopimuksen alaisista annettu.

10. Jaksotyössä kahta kolmeviikkoisjaksoa käyttämällä voidaan tukea joustavuutta. Paikallisesti työnantaja ja työntekijöitä edustavat luottamusmiehet voivat sopia sopimuksen 2 §:n mukaisesta kahden perättäisen 3 viikon työjakson käyttöönotosta hallintoyksikössä (vast). Sopimus tulee tehdä kirjallisesti, sen tulee olla ajallisesti rajattu ja se voi koskea tiettyä työpistettä, henkilöstöryhmää tai yksittäistä virkamiestä. Erityistä huomiota on kiinnitettävä siihen, ettei sopimuksessa edellytetty **123 tunnin** säännöllinen työaika ylittyisi. Yli- ja lisätyökorvausten laskeminen suoritetaan liitteinä 1a ja 1b olevien suhteellisen työtuntinormien taulukoiden mukaan.

11. Noudatettaessa virastotyöaikaa (säännöllinen päivittäinen työaika on kello 08.00 – 16.15), tulee kolmen viikon työjakson työaika suunnitella sen mukaisesti. Pidemmät päivittäiset työajat sekä viikonlopputyöt tulee pääsääntöisesti tasoittaa yhden tai kahden työjakson aikana.

2 a § Eräät joustavat työaikajärjestelyt

Puolustusvoimissa otetaan käyttöön seuraavia työaikajärjestelyjä, mikäli ne edistävät tuloksellista toimintaa ja soveltuvat puolustusvoimien ja kyseisen hallintoyksikön toimintaan ja työtehtäviin.

Soveltamisohje:

Työnantaja päättää töiden organisoinnista ja mitoituksesta kuten työajan sijoittelusta, työn tekemiskaikasta, noudatettavasta työaikamuodosta ja työtehtävien edellyttämistä resursseista. Tässä pykälässä sovitulla järjestelyillä ei ole tarkoitus rajoittaa tätä päätösvaltaa. Näin ollen sen enempää työnantajalla kuin henkilöstölläkään ei ole velvollisuutta eikä oikeutta sanottuihin järjestelyihin vaan niiden käyttöönotto perustuu harkintaan ja vapaaehtoisuuteen.

Joustavien työaikajärjestelyiden tarkoituksena on omalta osaltaan edistää henkilöstön työhyvinvointia, työssäjaksamista sekä työn ja perhe-elämän yhteensovittamista. Työaikajärjestelyissä myös muutoin työaikasunnittelulla tulee mahdollisuuksien mukaan ottaa huomioon yksilölliset tekijät ja toiveet. Työaikajärjestelyiden toimivuutta ja tuloksellisuutta sekä niiden mahdollisia vaikutuksia työterveyteen ja jaksamiseen on seurattava jatkuvasti ja tarkastettava työnantajan ja asianomaisen kesken säännöllisesti, vähintään puolen vuoden välein. Määräajaksi sovitun järjestelyn päätyttyä on edellä mainittuja asioita tarkastettava vastaavasti ennen mahdollisen uuden sopimuksen tekemistä.

Ennen tässä pykälässä tarkoitettujen järjestelyiden käyttöönottoa hallintoyksikössä Pääesikunta käsittelee joustavien työaikajärjestelyiden käytötapoja yhdessä luottamusmiesten ja muiden henkilöstön edustajien kanssa. Sovituista järjestelyistä toimitetaan tiedot luottamusmiehille tai muille henkilöstön edustajille edustamansa henkilöstön osalta.

Ns. hajautettua työtä voidaan puolustusvoimissa tehdä siten kuin siitä on erikseen määrätty ja ohjeistettu.

1. Tiivistetty työaika

Puolustusvoimien työaikasopimuksen 2 §:n soveltamisohjeen kohdan 8 mukaisessa virasto-työajassa säännöllinen työaika voidaan järjestää siten, että säännöllisen työajan työtunnit tehdään joko viikoittain tai sitä pidempänä ajanjaksona etukäteen siten, että viikoittain yksi työpäivä voidaan antaa vapaaksi.

Soveltamisohje:

Muissa tilanteissa vastaava joustavoittamistavoite voidaan toteuttaa normaalin työaikasunnittelun mukaisin menettelyin, mikäli puolustusvoimien toiminnallisuus mahdollistaa nämä menettelyt. Puolustusvoimien työaikasopimuksen soveltamisalalla tiivistetty työaikajärjestely toteutetaan lähtökohtaisesti siten, että maksettavia työaika-korvauksia ei synny. Matka-aikaa ei lasketa työajaksi. Tiivistetyssä työaikajärjestelyssä käytetään hyväksi työaikapankkia, mikäli järjestelyä ei voida toteuttaa saman jakson aikana. Tiivistetyn työajan käytöllä voidaan tapauksittain joustavoittaa esimerkiksi perheestään erillään asuvan siirtymisvelvollisen virkamiehen työaika 2 a §:n johtolauseessa olevien edellytysten täytyessä. Tiivistetty työaikajärjestely ei koske johtavia virkamiehiä, ellei ao. johtavan virkamiehen kanssa samalla sovita ao. ajanjakson osalta tehdyn työajan seurannasta työnantajan hyväksymällä tavalla. Tiivistetty työaikajärjestely voidaan ottaa käyttöön enintään 6 kuukauden määräajaksi kerrallaan. Työaikajärjestelyn toimivuutta tarkastellaan tarvittaessa 3 viikon jaksoissa.

Tiivistetty työaika voidaan järjestää myös siten, että vapaa annetaan harvemmin kuin viikoittain tai että vapaaksi annetaan vain osa työpäivästä.

2. Yksilöllinen työaika

Tehtävissä, joita tehdään pääosin muualla kuin varsinaisella virkapaikalla tai joiden erityisluonteeseen se muutoin soveltuu, voidaan ottaa käyttöön yksilöllinen työaika. Yksilöllistä työaikaa noudatettaessa työnantaja täsmentää tätä varten asianomaisen virkamiehen työn tavoitteet ja työtehtävät sekä seuraa niiden toteutumista. Virkamies huolehtii itse työajan tasoittumisesta keskimäärin säännölliseksi työpäiväksi eikä korvattavaa lisä- tai ylityötä voi syntyä.

Soveltamisohje:

Virkamies pitää työaikakirjanpitoa tekemistään työtunneista. Työajan tasoittumisessa otetaan huomioon ainoastaan tehdyt työtunnit. Matka-aikaa ei voida tasata. Yksilöllinen työaikajärjestely voidaan ottaa käyttöön enintään 3 kuukauden määräajaksi kerrallaan. Työaikajärjestelyn toimivuutta tarkastellaan tarvittaessa 3 viikon jaksoissa. Yksilöllinen työaika voi tulla sopimuksessa sovituin edellytyksin lähinnä asiantuntija-tehtävässä, hallinnonalojen välisessä yhteishankkeessa ja -projektissa taikka kansainvälisluonteisessa tehtävässä, jossa ulkomailla tehtyjen työpäivien osuus on merkittävä.

3 § Arkipyhien ja eräiden muiden päivien vaikutus työaikaan

Muiksi päiväksi kuin lauantaksi tai sunnuntaiksi sattuva uudenvuodenpäivä, vapunpäivä, itsenäisyyspäivä, jouluaatto, joulupäivä, tapaninpäivä ja loppiainen sekä pitkäperjantai, toinen pääsiäispäivä ja juhannusaatto lyhentävät kyseisen työjakson työaikaa 8 tunnilla.

Helatorstai lyhentää kyseisen työjakson työaikaa, ei kuitenkaan, mikäli helatorstai on samalla vapunpäivä.

Työaika näissä työjaksoissa on pyrittävä lyhentämään edellä mainitulla tuntimäärällä. Osa-aikaisen virkamiehen työaika on pyrittävä lyhentämään samassa suhteessa kuin kokoaikaisten työaika

Mikäli työaikaa ei ole voitu lyhentää, maksetaan kyseisillä työjaksoilla lisä- ja ylityökorvausta siten kuin 13 - 16 §:ssä on sovittu.

Soveltamisohje:

1. Puolustusvoimien työaikasopimuksen 3 §:ssä mainitut päivät eivät alenna ylityökorvausten laskentaperusteena olevaa säännöllistä työaikaa tai muutoinkaan vaikuta ylityökorvausten laskentaperusteisiin siitä riippumatta onko virkamies työssä näinä päivinä vai ei.

2. Työaikajärjestelyt puolustusvoimien työaikasopimuksen 3 §:ssä tarkoitetuissa työjaksoissa pyritään toteuttamaan siten, että pääsiäislauantai, toisen pääsiäispäivän jälkeinen lauantai, juhannus- ja jouluaatto, joulupäivä sekä lauantai sillä viikolla, jolla uudenvuodenpäivä, vapunpäivä, itsenäisyyspäivä tai tapaninpäivä sattuu muuksi päiväksi kuin lauantaksi tai sunnuntaiksi, on vapaapäivä, milloin se tehtävien luonne huomioon ottaen on mahdollista.

3. Jollei edellä tarkoitettuja päiviä ole tehtävien luonteen vuoksi mahdollista antaa vapaapäivinä, pyritään työaika kyseisillä työjaksoilla lyhentämään antamalla vapaapäivä jonakin muuna päivänä saman työjakson kuluessa.

[4 - 6 §:t on kumottu]

7 § Työajaksi laskettava aika

1. Työajaksi luetaan työhön käytetty aika sekä aika, jonka työntekijä on velvollinen olemaan työpaikalla työnantajan käytettävissä, ellei työajan laskemisesta jonkin työtehtävän osalta ole erikseen toisin säädetty, määrätty, tai sovittu.

2. Työajaksi ei lueta päivittäisiä lepoaikoja, jos virkamies saa näinä aikoina esteettömästi poistua työpaikaltaan eikä matkaan käytettyä aikaa, ellei sitä samalla pidetä varsinaisena työsuorituksena.

Soveltamisohje:

1 A) Tapaukset, joissa on järjestettävä vapautus työstä ja joissa vapautus luetaan työajaksi

Sopimuksen 7 §:ssä sovitun lisäksi työajaksi luetaan aika, joka kuluu

a) työnantajan toimesta virka- tai vapaa-aikana pidettävään kuulemiseen,

b) työ- tai vapaa-aikana kuulemiseen todistajana tuomioistuimessa asiassa, jossa valtio on asianosainen tai jossa virkamies tai työntekijä on työtehtäviä hoitaessaan joutunut asianomistajan asemaan taikka johon hänet on kutsuttu todistajaksi valtion työnantajaviranomaisen tai virallisen syyttäjän puolesta sekä kuulemiseen edellä mainituissa tilanteissa poliisikuulustelussa,

c) valtion asettamien komiteoiden, neuvottelu-, lauta- ja toimikuntien sekä työryhmien kokouksiin osallistumiseen työ- tai korvauksetta vapaa-aikana,

d) viraston määräämiin terveydenhoidollisiin tutkimuksiin ja tarkastuksiin osallistumiseen työ- ja vapaa-aikana,

e) luottamusmiehen tai pääluottamusmiehen paikallisiin neuvotteluihin valtion työnantajaviranomaisen kanssa tai näiden kanssa sovittujen luottamusmiestoimeen kuuluvien muiden tehtävien hoitamiseen työ- tai vapaa-aikana,

f)1) yhteistoiminnasta valtion virastoissa ja laitoksissa annetun lain (1233/2013) 6 §:ssä tarkoitetun, lain mukaisiin yhteistoimintatehtäviin henkilöstön edustajana osallistuvan yhteistoimintamenettelyyn ja siihen välittömästi liittyvään henkilöstön edustajien keskinäiseen valmistautumiseen käyttämä aika sekä

f)2) muulta lain mukaiselta henkilöstön edustajalta kuin opettajalta vapaa-aikanaan lain mukaiseen yhteistoimintamenettelyyn tai -neuvotteluun liittyvään kokoukseen tai työryhmään osallistumiseen taikka muihin työnantajan kanssa sovittuihin yhteistoimintatehtäviin.

1 B) Tapaukset, joissa on järjestettävä vapautus työstä, mutta vapautusta ei lueta työajaksi

a) synnytystä edeltävät lääketieteelliset tutkimukset ja äitiysneuvolakäynnit, mikäli tutkimukset on suoritettava työaikana,

b) lääkärissä käynti,

e) kuuleminen vastaajana kuulustelussa tai tuomioistuimessa taikka muuna kuin edellä kohdassa 1 Ab) tarkoitettuna todistajana tai asianomistajana poliisikuulustelussa tai tuomioistuimessa.

f) sotilaspapille muiden kuin oman joukon kirkollisten toimitusten toimittamista varten, mikäli vapautus ei vaikeuta puolustusvoimien tehtävien hoitamista.

Kohdassa 1 B) a- tarkoittua vapaa-aikaa ei voida teettää takaisin. Kohdassa 1 B) b - d ja f tarkoitetun vapaa-ajan takaisin teettämistä on vältettävä. Kohdassa 1 B) e tarkoitettu vapaa-aika voidaan teettää takaisin.

Kunnallisen luottamustoimen ja käräjäoikeuden lautamiestehtävän hoitamiseen on mahdollisuuksien mukaan varattava tilaisuus. Näin käytettyä aikaa ei lueta työajaksi.

2. Kun virkamies suorittaa poliisin tehtävien suorittamisesta puolustusvoimissa annetuissa säädöksissä mainittuja tehtäviä, lasketaan hänelle työajaksi kulkeminen tai kuljetus työnantajan määräämästä lähtöpaikasta varsinaiseen työn suorituspaikkaan ja siltä lähtöpaikkaan palaaminen. Muussa kuin tässä tapauksessa ei matkustamiseen käytettyä aikaa lasketa työajaksi. Työvälineiden noutamiseen työnantajan määräämästä paikasta ja niiden sinne palauttamiseen kulunut aika on työaikaa.

Saattovartioon ja kuriirin tehtävään määrätylle virkamiehelle lasketaan työajaksi tehtäviin käytetty aika kokonaan. Näihin tehtäviin liittyvä muu matkustamisaika luetaan työajaksi kuten työajasta virkamatkalla on määrätty.

Järjestyspartioon kuuluvalla virkamiehelle lasketaan työajaksi lähdöstä paluuseen kulunut aika, välittömät järjestelyt mukaan lukien.

3. Hälytyskomennuskuntaan kuuluvalla virkamiehelle lasketaan työajaksi lähdöstä tehtävän päättymiseen kulunut aika lepotaukoja lukuun ottamatta.

4. Soittokunnan sijoituspaikkakunnalla (varsinainen toiminta-alue) suorittamasta soittotehtävästä lasketaan työajaksi varuskunnassa määrätystä kokoontumispaikasta lähdöstä sinne paluuseen kulunut aika, mukaan lukien välittömät järjestelyt valmisteluineen, tai määrättyyn soittopaikkaan tulon ja sieltä lähdön välinen aika ellei kokoontumispaikkaa varuskunnassa ole määrätty. Pääesikunta määrittää soittokunnan varsinaisen toiminta-alueen. Ennen vahvistamista Pääesikunnan tulee neuvotella asianomaisia virkamiehiä edustavien luottamusmiesten kanssa.

Soittokunnan työajasta voidaan soittokunnan päällikön päätöksellä käyttää johdettuun soittimien huoltoon ja kunnossapitoon enintään 5 tuntia viikossa. Työajaksi luettavaa valmistautumisaikaa ennen soittotilaisuuteen lähtöä ja purkamisaikaa on soittotehtävään osallistuvalla varattava yleensä vähintään ½ tuntia.

5. Virka- tai työvoima-avuksi määrättyyn palvelustehtävään määrätylle virkamiehelle merkitään työaikakirjanpitoon näiltä päiviltä todellinen työaika. Kuitenkin hälytysluonteeseen virka-apuun osallistuvalla työaika merkitään 3 kohdan mukaisesti. Silloin, kun

virka- tai työvoima-apu suunnitellaan ja toteutetaan tunnusmerkit täyttävänä sotilaallisena harjoituksena, noudatetaan työajan ja korvausten osalta, mitä sotilaallisesta harjoituksesta on sovittu tai määrätty.

6. Sairastumispäivä, jolloin virkamies on ollut työssä, on laskentapäivä. Tällöin merkitään työajaksi säännöllisen työpäivän mittainen työaika. Sama koskee lääkärissä käyntiä työpäivän aikana. Lauantai- ja sunnuntaityökorvauksien, ilta-, yötyö, ja aattopäivänlisien osalta otetaan huomioon kuitenkin vain todellinen työaika.

Sairastumispäivä on kuitenkin sopimuksen 16 §:ssä tarkoitettu keskeytyspäivä, jos virkamies on ilmoittautunut sairaaksi tai käynyt lääkärissä, mutta ei ole ollut työssä.

7. Mikäli joukkoon kuuluva virkamies, joka ei ole oikeutettu työaikasopimuksen 8 §:ssä tarkoitettuihin korvauksiin, erikseen määrätään pysymään joukon ryhmitysalueella, on tämä aika työaikaa.

8. Linnakkeella, lennonvarmennusasemalla ja vastaavissa paikoissa palvelemaan virkamieheen, joka vartiomiehen, valvojan, asemanhoitajan (vast.) tehtävissä asunnostaan käsin suorittaa aika-ajoin palvelustehtäviään ja jonka työaika ei ole tarkoin mitattavissa, ei sovelleta työaikasopimuksen työaikoja eikä niiden perusteella maksettavia korvauksia ja lisiä koskevia säännöksiä. Kuitenkin lennonvarmennusasemalla tai vastaavanlaisella muulla valvonta-asemalla työskentelevät virkamiehet ollessaan tutkavalvontatehtävissä, jossa työaika on tarkoin mitattavissa, ovat oikeutettuja työaikojen perusteella maksettaviin lauantaityo- ja sunnuntaityökorvauksiin sekä ilta-, yötyö- ja aattopäivänlisiin.

Linnakkeella korvaa edellä mainitut lisät linnakeraha.

9. Virka- tai komennusmatkalla matkustamiseen käytettyä aikaa ei lasketa työajaksi, ellei tässä pykälässä ole toisin määrätty.

Virka- tai komennusmatkalla matkustamiseen käytetty aika lasketaan työajaksi siltä osin kuin virkamies on matkustamisen aikana suorittanut virkatehtäviä kuten vartiointia tai laitteiden tarkkailua.

*Jos virkamies on virka- tai komennusmatkaan käytettynä vuorokautena ollut työssä, mutta vähemmän kuin säännöllisen työaikansa tai jaksotyössä vähemmän kuin **7 tuntia 39 minuuttia**, lasketaan matkustamiseen kulunut aika työajan lisäykseksi siten, että se yhdessä työssäoloajan kanssa on enintään vuorokautinen säännöllinen työaika tai jaksotyössä **7 tuntia 39 minuuttia**. Matkustamiseen käytettyä aikaa ei lasketa työajan lisäyksenä sellaisen komennusmatkan vuorokaudelta, joka suoritetaan siirryttäessä virantoimituspaikalta toiselle.*

Työajan lisäykseksi laskettavalta matkustusajalta ei makseta iltatyölisää, yötyölisää, lauantaityökorvausta, aattopäivänlisää eikä sunnuntaityökorvausta.

Virka- tai komennusmatkaan käytetty vuorokausi on työaikasopimuksen 16 §:ssä tarkoitettu keskeytyspäivä, ellei siltä tämän 9. kohdan perusteella lasketa työaikaa.

Ulkomaille tehdyn virkamatkan ajalta noudatetaan työajan laskemisessa vastaavasti, mitä edellä tässä kohdassa on määrätty.

Matkustamiseen käytetyn ajan määräykset eivät koske auton kuljettajana toimivaa virkamiestä sinä aikana, jolloin hän auton kuljettajana suorittaa tehtävänsä. Auton kuljettajalla tarkoitetaan autonkuljettajan tehtävässä toimivan lisäksi sitä virkamiestä,

joka on määrätty auton kuljettajaksi sellaiselle virkamatkalle, jolloin samalla ajoneuvolla on määrätty kuljetettavaksi työn suorittamiseksi tarpeellista työvoimaa tai kalustoa siinä määrin, että tehtävä työ voidaan katsoa luonteeltaan varsinaiseksi autonkuljettajan tehtäväksi. Työnantaja voi antaa ajoneuvon käytettäväksi matkustamiseksi esimerkiksi koulutustilaisuuteen. Tällöin ei ole kyseessä työnantajan määräyksestä tapahtuva kuljetustehtävä. Työnantaja voi myös määrätä jonkun toimimaan kuljettajana, mikäli koulutustilaisuuteen osallistuvia on useita ja tällainen määräys on muutoin tarpeellinen.

Mitä edellä olevassa kohdassa autonkuljettajana toimivan virkamiehen työajasta on määrätty, ei koske yleisen työaikasopimuksen alaisia virkamiehiä.

10. Työajaksi ei lasketa sitä aikaa, mitä edellä ei ole erikseen työajaksi määrätty, eikä siten esim. aikaa, joka kuluu

a) jos virkamies on ollut poissa työstä omasta pyynnöstään esimiehen luvalla tai esimies on antanut virkamiehelle vapaata työaikojen tarkoituksenmukaisen järjestelyn ja/tai työjaksoon sijoittelun takia (vapaa tulee olla vähintään aamu- tai iltapäivän kestävä),

b) jos virkamies on ollut ilman asianmukaista lupaa poissa palveluksesta,

c) jos virkamies suorittaa varsinaiseen palvelustehtävään kuulumatonta erillispalvelusta, jonka todellinen työaika ei ole tarkoin mitattavissa ja/tai josta maksetaan erillistä korvausta (esim. koiranohjaajan tehtävät) tai, jos virkamies suorittaa sivutoimeen kuuluvaa tehtävää.

8 § Sotilaallinen harjoitus

Poiketen siitä, mitä tässä sopimuksessa ja työaikalain alaisten virkamiesten osalta valtion virka- ja työehtosopimuksessa on sovittu työajoista ja haittatyökorvauksista, noudatetaan puolustusvoimien virkamiesten osallistuessa sotilaalliseen harjoitukseen seuraavia määräyksiä.

Huomautus:

Edellä 1 §:n 2.a)-kohdassa tarkoitettujen työaikalain alaisten virkamiesten työaikaan sotilaallisissa harjoituksissa sovelletaan puolustusvoimien työaikasopimuksen 8 §:n työaikamääräyksiä. (Voimaan 1.1.2020)

1. Sotilaallisella harjoituksella tarkoitetaan näissä määräyksissä harjoitusta, joka
 - a) on toimintasuunnitelman mukainen,
 - b) on toimivaltaisen viranomaisen ennalta määräämä,
 - c) tapahtuu maasto-olosuhteissa ja
 - d) on tarkoitettu kestämään yhdenjaksoisesti vähintään 24 tuntia.
2. Harjoitukseen osallistuvan virkamiehen työajaksi sellaiselta kalenterivuorokaudelta, jonka aikana hänen palveluksensa harjoituksessa meno- ja paluumatkoineen on kestänyt vähintään **8 tuntia**, lasketaan näistä **8 tuntia**.
3. Muissa kuin edellä 2-kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa lasketaan työaika siten kuin kunkin virkamiehen osalta muussa työssä laskettaisiin.

4. Kurseille tai opetustilaisuuteen komennetun osallistuessa sotilaalliseen harjoitukseen, laskeaan työaika 2 kohdan mukaisesti kuitenkin siten, ettei jäljempänä 5 kohdassa mainittuja korvauksia eikä 6 kohdassa mainittuja korotuksia makseta.
5. Virkamiehen osallistuessa sotilaalliseen harjoitukseen hänelle maksetaan harjoituskorvauksena **131,02 euroa** vuorokaudelta.
6. Virkamiehelle maksetaan harjoituskorvaus lauantailta ja aattopäiviltä 25 prosentilla korotettuna sekä sunnuntailta, pyhäpäiviltä, itsenäisyyspäivältä ja vapunpäivältä 50 prosentilla korotettuna.
7. Sotilaallisen harjoituksen kalenterivuorokausilta maksetaan harjoitukseen osallistuvalla virkamiehelle korvauksena niistä ylimääräisistä kuluista ja haitoista, jotka aiheutuvat palveluksen suorittamisesta poikkeavissa olosuhteissa, matkustussäännön mukaisen kotimaan tai asianomaisen ulkomaan kokopäivä-raham suuruinen harjoituspäiväraha. Virkamiehelle voidaan maksaa harjoituspäivärahasta ennakkoa yli viikon kestävästä harjoituksesta varten.
8. Siltä ajalta, joka maksetaan harjoituspäivärahaa, ei makseta matkustussäännön perusteella päivärahajoja eikä ateriakorvauksia.

Soveltamisohje:

1. Sotilaallisella harjoituksella tarkoitetaan pääasiassa maasto-olosuhteissa toimeenpantavaa harjoitusta, joka pidetään varusmiesten, sotilasopetuslaitoksen oppilaiden, kertausharjoitukseen kutsuttujen reserviläisten kouluttamiseksi ja jossa harjaannutetaan sotilaallisia taitoja mahdollisimman todenmukaisissa kriisiajan harjoitusolosuhteissa.

2. Sotilaalliseen harjoitukseen kuuluvat harjoituskäskyn mukaisesti harjoituksen alkamis-, keskeytymis- tai päättymisvuorokautena harjoitukseen osallistuvien virkamiesten suorittamat harjoitukseen liittyvät valmistelu- ja purkamistoimenpiteet. Kertausharjoitusten osalta sotilaalliseen harjoitukseen luettavat valmistelutoimenpiteet voivat alkaa aikaisintaan sinä vuorokautena, jolloin ensimmäiset reserviläiset saapuvat palvelukseen. Harjoituskäskyn antaa joukko-osasto tai sitä ylempi esikunta. Joukko-osaston komentaja voi delegoida harjoituskäskyn antamisen joukkoyksikön komentajalle.

3. Sotilaallinen harjoitus alkaa virkamiehen osalta hänen ryhtyessään suorittamaan harjoitukseen kuuluvia tehtäviä sinä kalenterivuorokautena, jolloin siirrytään maasto-olosuhteisiin tai hänen liittyessään kesken harjoituksen harjoituskokoonpanoon.

Sotilaallinen harjoitus päättyy purkamistoimenpiteiden tultua suoritetuksi sinä kalenterivuorokautena, jolloin palataan maasto-olosuhteista säännönmukaisesti kasarmiolosuhteisiin tai virkamiehen tehtävän päättyessä harjoituskokoonpanossa.

4. Valmiusharjoitus alkaa virkamiehen ryhtyessä valmiuden kohottamiskäskyn saatuaan suorittamaan ensimmäistä harjoitukseen kuuluvaa tehtäväänsä. Sotilaallisen harjoituksen mukaisesti korvauksiin virkamies on oikeutettu valmiusharjoituksen keskeytettyä yhdenjaksoisesti vähintään 24 tuntia. Valmiusharjoitus päättyy sinä kalenterivuorokautena, jolloin palataan maasto-olosuhteista säännönmukaisesti kasarmiolosuhteisiin tai virkamiehen tehtävän päättyessä harjoituskokoonpanossa.

5. Maasto-olosuhteiksi katsotaan harjoituksen johdon esikunnan ja huollon sekä joukon kokoonpanoon sisältyvän tai erillisen esikunnan olosuhteet riippumatta siitä, miten ne on järjestetty. Samoin katsotaan maasto-olosuhteiksi rannikkopuolustuksen kiinteiden laitteiden tilat silloin, kun niissä toimii harjoitusjoukon kokoonpanoon kuuluva virkamies.

Kertausharjoitusjoukkojen osalta maasto-olosuhteiksi katsotaan kaikki ne olosuhteet, jotka poikkeavat tavanomaisista rauhanaikaisista ja säännönmukaisista kasarmiolosuhteista kuten esimerkiksi leirialueet, koulurakennukset, seurojen talot ja/tai muut väistöpaikat sekä tosiasialliset joukkojen perustamispaikat. Mikäli perustaminen tapahtuu varuskunnissa tai niiden välittömässä läheisyydessä, täytyy sotilaallisen harjoituksen kaikkien kriteerien täyttyä.

Ilmavoimien ja maavoimien ilmailun maasto-olosuhteiksi on katsottava puolustusvoimien rauhanajan lentotukikohdan, maa- ja merimaaliammuntojen maalialueen sekä siviililentoaseman, varalaskupaikan, korpikentän tai muun tilapäiskentän olosuhteet. Ilmavoimien ja maavoimien ilmailun osalta ei varusmiesten osuus ole ratkaiseva. Myös ilmapuolustuksen kiinteiden laitteiden tiloissa, kuten esikunnassa, johtokeskuksessa, tutka-asemalla, ilmavalvonta- ja lennonvarmennusjärjestelmän muussa toimittilassa toimivan harjoitusjoukon kokoonpanoon kuuluvan virkamiehen katsotaan olevan maasto-olosuhteissa.

6. Jos harjoituskokoonpanoon kuuluva virkamies määrätään suorittamaan harjoitukseen tai harjoitusjoukkoon liittymättömiä tehtäviä, keskeytyy sotilaallinen harjoitus tehtävän suoritusajaksi. Keskeytysajalta ei suoriteta työaikasopimuksen 8 §:ssä tarkoitettuja korvauksia. Keskeytysaikana tehty työ merkitään työajaksi.

7. Sotilaalliseen harjoitukseen osallistuvia eivät ole ne virkamiehet, jotka on määrätty suorittamaan erillistä työtä, koulutus- tms. tehtävää.

Myöskään sellainen harjoitusjoukkoon kuulumaton virkamies, joka on määrätty tavanomaiselle virkamatkalle, kuten koulutustarkastushenkilöstö tai harjoituksen seuraaja, ei ole oikeutettu sotilaallisen harjoituksen korvauksiin.

8. Virkamiehelle maksetaan työaikasopimuksen 8 §:ssä tarkoitetut korvaukset kullakin kalenterivuorokaudelta, jonka aikana hän on osallistunut kyseiseen sotilaalliseen harjoitukseen vähintään **8 tuntia**.

9. Kursseille tai opetustilaisuuteen komennetun virkamiehen osallistuessa kurssiin kuuluvaan sotilaalliseen harjoitukseen hänelle ei makseta harjoituspäivärahaa eikä muita harjoitukseen osallistuvilla suoritettavia korvauksia.

[10. kohta on kumottu.]

11. Se, mitä on sovittu tai määrätty sotilaallisten harjoitusten osalta, sovelletaan myös siihen henkilöstöön, jotka toimivaltainen viranomaisena on asianmukaisesti määrännyt kouluttamaan puolustusvoimien vapaaehtoisiin harjoituksiin osallistuvia ja Maanpuolustuskoulutus ry:n kurssilaisia. Näiden harjoitusten pitäminen sotilaallisena harjoituksena edellyttää muun muassa, että kaikki sopimuksen 8 §:n 1 kohdan edellytykset täyttyvät.

12. Sellaisesta sotilaallisesta harjoituksesta, jonka tarkoituksena on kouluttaa ainoastaan puolustusvoimien palkattua henkilöstöä, maksettavat korvaukset määrää pääesikunta valtion virkaehtosopimuslain 5 §:n 2 momentin 2 kohdan nojalla sen jälkeen, kun asiasta on neuvoteltu työaikasopimuksen soveltamisohjoneuvotteluissa.

9 § Päivystyspalvelu

1. Vuorokauden kestävästä virkapaikalla tapahtuvasta ja muusta päivystys- ja vartiopalveluksesta lasketaan työajaksi riippumatta siitä, onko virkamies vapautettu säännöllisistä virkatehtävistään vai ei, päivystysryhmittäin seuraavat ajat sekä maksetaan virkamiehen 26 §:ssä tarkoitetun tuntipalkan mukainen lisätyökorvaus ja muut alla mainitut lisät ja korvaukset seuraavilta ajoilta:

työaika	lisätyökorvaus	iltatyölisä	yötyölisä	
16 t	8 t	4 t	6 t	
lauantaityökorvaus		sunnuntaityökorvaus		
päättyvä vuoro	alkava vuoro	lauantaipäivystys	sunnuntaipäivystys	
			peräkkäisistä pyhäpäivistä ensimmäinen	muut tapaukset
1 t	8 t	5 t	12 t	10 t
aattopäivänlisä				
päättyvä vuoro	alkava vuoro			
4 t	7 t			

2. Keskijohtoon kuuluvalle virkamiehelle merkitään vuorokauden kestävästä päivystys- tai vartiopalveluksesta työajaksi 16 tuntia.

Soveltamisohje:

1. Päivystyspalvelua voidaan suorittaa joko siihen tarkoitukseen erikseen määrätystä paikasta tai kohteesta taikka sitä voidaan suorittaa muualtakin kuin virkapaikalta.

Vaativuusluokissa JSA15-16 sekä ESJA12-15 sopimuksen 9 §:n 1 kohdan tarkoitetuista päivystyskohteista voivat olla pääesikunnan, maavoimien esikunnan, ilmavoimien esikunnan, merivoimien esikunnan ja Puolustusvoimien logistiikkalaitoksen esikunnan päivystykset sekä joukko-osastojen (vast.) päivystäjät ja ne muut kohteet, jotka erikseen määrätään.

Mikäli mainitussa päivystyskohteessa toimii työaikasopimuksen alainen virkamies, määräytyy hänen työaikansa sekä päivystyksen ajalta maksettavat lisätyökorvaukset ja muut lisät ja korvaukset työaikasopimuksen 9 §:n 1 kohdan mukaisesti.

2. Mikäli vuorokauden kestävässä päivystyksessä päivystäjä joutuu suorittamaan esimiehensä määräyksestä päivystykseensä kuulumatonta työtä, luetaan tähän tehtävään käytetty aika todellisten työtuntien mukaisesti työajaksi ottaen kuitenkin huomioon, ettei todellisten työtuntien ja lisätyötuntien yhteenlaskettu määrä ylitä 24 tuntia kalenterivuorokaudessa. Mikäli päivystäjän tehtävä keskeytyy pysyvästi, luetaan työajaksi siihen mennessä päivystykseen käytetty työaika sekä muuhun työhön käytetty

*työaika todellisten tuntien mukaisesti. Esimiehellä tarkoitetaan tässä päivystysesi-
miestä*

Mikäli tässä tarkoitettu päivystäjä määrätään suorittamaan yksikön valvojan tehtäviä, lasketaan tähän käytetty aika, päivystysajan lisäksi, työajaksi, kuten valvojan työajan laskemisesta on puolustusvoimien työaikasopimuksen 10 §:n 1 momentissa sovittu.

*3. Alle vuorokauden kestävällä päivystyksellä tarkoitetaan lyhyehköjä päivystysai-
koja, jotka kestävät lepoajat poisluettuina enintään 6 tuntia virka-ajan ulkopuolella. Päivystysajoiksi on määrättävä, päivystystehtävän laatu huomioon ottaen, ainoas-
taan ne kellomäärien väliset ajat, jotka päivystys välttämättä vaatii. Mikäli päivystys-
aika on tätä pitempi, on päivystys mitoitettava ja se on määrättävä vuorokautiseksi.*

*4. Määrätessä eriasteisia päivystyskohteita pitää kiinnittää erityisesti huomiota sii-
hen, ettei virkamiehiä tarpeettomasti sidota päivystys- ja/tai vartiopalvelukseen sil-
loin, kun valmius-, valvonta- ja vastuuvaatimuksista tinkimättä tehtäviä voidaan - esi-
merkiksi varuskunnallisesti - esikuntien, joukkojen ja sotilaslaitosten kesken yhdistää.*

*5. Vuorokauden kestävä päivystys- ja vartiopalvelu määrätään alkamaan pääsään-
töisesti kello 08.00. Päivystys- ja vartiopalveluun määrätyn virkamiehen lepotaumat tu-
lee pääsääntöisesti sijoittaa kello 18 - 06 väliseksi ajaksi.*

*6. Vuorokauden kestävä vartiopalveluksen työajan laskenta toteutetaan pääsään-
töisesti puolustusvoimien työaikasopimuksen 9 §:n mukaisesti. Työn tarkoituksenmu-
kaiseksi järjestämiseksi tai epätarkoituksenmukaisten työvuorojen välttämiseksi ao.
joukko-osasto voi kuitenkin järjestää vuorokauden kestävä vartiopalveluksen työ-
tehtävät myös siten, että koko vartiopalvelusaika lepoajalla vähennettynä luetaan
työajaksi. Tällöin tulee huolehtia virkamiesten riittävästä vuorokausilevosta vartiopal-
veluksen aikana. Ennen vartiopalvelusta koskevien työaikajärjestelyjen toteuttamista
suunniteltavista toimenpiteistä neuvotellaan yhteistoimintamenettelyssä asianomais-
ten henkilöstön edustajien kanssa.*

*7. Vuorokauden kestävä päivystys ja/tai vartiopalvelun jälkeen pitää virkamiehelle
antaa, mikäli pakottavat syyt eivät sitä estä, tehtävän päätyttyä (kello 08.00 lukien)
loppupäivä vapaata. Milloin päivystys ja/tai vartiopalvelu kestää yli puolet sellaisesta
vuorokaudesta, jolloin esikunnassa tai sotilaslaitoksessa ei työskennellä (lauantai,
sunnuntai sekä erityiset pyhät ja niiden aattopäivät) voidaan vuorokauden kestävästä
vuorosta antaa tehtävän päättymistä lähinnä seuraava työpäivä vapaata. Vapaita ei
lueta työajaksi, mutta ne ovat laskentapäiviä.*

*8. Keskijohtoon kuuluviin sovelletaan 9 §:n 1 kohtaa ja 9 §:n 2 kohtaa. Johtavassa
asemassa oleviin virkamiehiin ei sovelleta 9 §:n päivystyspalvelua.*

10 § Valvojan tehtävä

1. Valvojan tehtävien suorittamisesta lasketaan työajaksi sekä alla mainittuihin korvauksiin ja lisiin oikeuttaviksi seuraavat ajat:

työaika	iltatyölisä	lauantaityökorvaus		sunnuntaiyökorvaus	
		päättyvä vuoro	alkava vuoro	peräkkäisistä pyhäpäivistä ensimmäinen	pyhä-muut sunnuntaipäivät
4 t	1 t	1 t	2 t	3 t	2 t
aattopäivänlisä					
päättyvä vuoro		alkava vuoro			
1 t		2 t			

2. Työajaksi lasketaan lisäksi erikseen käskettyyn, valvojan tehtävään kuulumattomaan palvelustehtävään käytetty aika. Valvojalle maksetaan lisäksi tehtävänsä muilta erikseen käsketyin varallaoloajan tunneilta 24 §:ssä mainituin edellytyksin pykälässä tarkoitettua varallaolokorvausta.

3. Työn tarkoituksenmukaiseksi järjestämiseksi tai epätarkoituksenmukaisten työvuorojen välttämiseksi valvojan tehtävän työajan laskenta joukko-osastoissa (vast.) voidaan sopia järjestettäväksi sopimuksen 7 §:n mukaisesti, jolloin työaikakorvaukset määräytyvät normaalisti.

Soveltamisohje:

1. Valvojan tehtävällä tarkoitetaan varusmiesten, reserviläisten sekä puolustusvoimien vapaaehtoiisiin harjoituksiin osallistuvien valvontaan sekä palvelusturvallisuuden ylläpitoon liittyviä, pääosin virka-ajan ulkopuolella suoritettavia tehtäviä.

Valvojan tehtävät määrätään alkamaan pääsääntöisesti kello 06.00 tai 08.00.

2. Sunnuntaipäivän vuorolla tarkoitetaan valvojan vuoroa, johon sisältyy yli puolet sunnuntaiyökorvaukseen oikeuttavaa aikaa.

3. Valvojalle erikseen käsketty, valvojan tehtävään liittyvä varallaolo ei ole sopimuksen 24 §:n tarkoittamaa valmius- ja tehtäväpäivystystä. Sitä ei yleensä tulisi määrätä kestäämään virkamiehen koko työajan ulkopuolista aikaa. Valvojalle määrätyn varallaolon tunnit korvataan, mikäli varallaoloaika ylittää valvojan työajaksi merkittävän ajan.

II LEPOAJAT

11 § Viikkolepo

Virkamiehelle on, ellei välttämättömistä virkatehtävistä muuta johdu, annettava vähintään 36 tuntia kestävä yhdenjaksoinen viikkolepo. Viikkolepo on mahdollisuuksien mukaan sovittava sunnuntain yhteyteen.

Soveltamisohje:

1. Puolustusvoimien työaikasopimuksen 11 §:ssä sovitusta viikkolevosta on virkamiehelle annettava tieto meripalvelua koskevin poikkeuksin viimeistään vuorokautta ennen sen alkamista.

2. Viikkolevon aikana työhön käytetty aika on korvattava lyhentämällä hänen säännöllistä työaikaansa saamatta jäänyttä viikkolepoaikaa vastaavalla ajalla työhön käytetyn ajan vuoksi, vastaava säännöllisen työajan lyhentäminen tehdään kolmen kuukauden kuluessa työn tekemisestä. Edellä oleva ei koske sotilaallista harjoitusta, meripalvelua, päivystyspalvelua eikä sellaista valmiuden ylläpitoon liittyvää työtehtävää, johon ei ole voitu varautua työaikasunnittelussa.

11 a § Vuorokausilepo

Virkamiehelle on annettava jokaisen työvuoron alkamista seuraavan 24 tunnin aikana vähintään yhdeksän (9) tunnin keskeytymätön lepoaika, mikäli kysymyksessä ei ole sotilaallinen harjoitus, meripalvelu taikka varallaolo- tai päivystys aikana tehty työ tai vartiointityö.

Palvelusturvallisuuden tai muun toiminnan välttämättömän jatkuvuuden turvaamiseksi voidaan 1 momentista tilapäisesti poiketa kuitenkin enintään kolmen peräkkäisen vuorokausilevon osalta kerrallaan. Tällöinkin lepoajan tulee olla vähintään viisi tuntia ja lyhennetyn vuorokausilevon korvaavat lepoajat on annettava viimeistään kuukauden kuluessa vuorokausilevon lyhentämisestä.

Töissä, joissa ei sovelleta 1 momentissa tarkoitettuja lepoaikoja, esimiesten tulee kuitenkin huolehtia virkamiesten riittävästä vuorokausilevosta.

Soveltamisohje:

Töissä, joissa ei sovelleta puolustusvoimien työaikasopimuksen 11 a §:n 1 momentissa tarkoitettuja lepoaikoja, esimiesten tulee kuitenkin huolehtia virkamiesten riittävästä vuorokausilevosta. Levon riittävyttä harkittaessa tulee ottaa huomioon virkamiehen mahdollisuudet ennen annettujen työtehtävien suorittamasta tai niiden jälkeen levätä sopimusmääräysten edellyttämällä tavalla. Viimeksi mainittu määräys korostaa nykyistä pitkäjänteisempää työaikasuojeollista tarkastelua kyseessä olevissa töissä. Erityistä huomiota tulee kiinnittää sotilaallisessa harjoituksessa henkilöstön riittävyteen ja vuorokausilevon pituuteen. Ennen harjoituksen alkua tulee henkilöstön työajan käyttöön kiinnittää huomiota sopimusmääräyksen työaikasuojeolliset tavoitteet silmällä pitäen.

12 § Toinen viikoittainen vapaapäivä

Pääsääntönä pidetään sitä, että virkamiehelle annetaan toinenkin vapaapäivä viikossa, joksi on määrättävä, mikäli mahdollista, lauantai. Ellei toisena vapaapäivänä voi olla lauantai, on sen sijalle, mikäli suinkin mahdollista, määrättävä maanantai.

Soveltamisohje:

1. Puolustusvoimien työaikasopimuksen 12 §:ssä sovitusta vapaa-ajasta on virkamiehelle ilmoitettava viimeistään vuorokautta ennen sen alkamista.

III KORVAUKSET JA LISÄT

Soveltamisohje:

1. Työvuoroluettelot tulee periaatteessa suunnitella niin, ettei ylityötä muodostu. Korvauksia voidaan suorittaa vain työstä, joka perustuu esimiehen ennalta antamaan, nimenomaiseen ylityömääräykseen. Määräyksestä tulee ilmetä määräyksen antajan tarkoittaneen, että virkamies tekee korvauksiin oikeuttavaa lisä- tai ylityötä. Ylityömääräys tulee olla ajallisesti rajoitettu. Joukko-osastoissa tulee tarvittaessa erikseen määrittää tarkoituksenmukaisella tavalla ylityömääräyksen antava toimivaltainen esimies. Ylityön muodostumista ei voida todeta työjakson jälkeen, mikäli virkamiehelle ei ole ennalta annettu ylityömääräystä.

13 § Ylityökorvaus

Säännöllisen työajan ylittäviltä 18 ensimmäiseltä työtunnilta maksetaan ylityökorvauksena 50 %:lla ja seuraavilta työtunneilta 100 %:lla korotettu yksinkertainen tuntipalkka.

Ylityökorvaus voidaan myös sopia vaihdettavaksi vastaavaan vapaa-aikaan virkamiehen säännöllisenä työaikana.

Soveltamisohje:

1. Vuorokautista ja viikoittaista säännöllistä työaikaa ei ole rajoitettu työaikasopimuksen mukaisessa työssä. Työaikasopimuksen 2 §:n 1 momentin mukaan säännöllinen työaika on **114 tuntia 45 minuuttia** kolmen viikon työjaksossa. Ylityötuntien määrä voidaan laskea vasta työjakson päättyttyä.

2. Säännöllisen työajan lyhentyessä alenee myös 100 prosentin ylityökorvauskynnys 50 prosentin korvauskynnyksen alenemisen johdosta. Normaalisissa kolmen viikon työjaksossa 100 prosentin korvauskynnys on **132 tuntia 45 minuuttia**.

3. Vastaavalla vapaalla tarkoitetaan säännöllisen työajan ylittämisen perusteella annettavaa, ylityökorvauksen prosenttiosuudella korotettua vapaa-aikaa. Mikäli ylityökorvaus on sovittu vaihdettavaksi vastaavaan vapaan-aikaan, sovelletaan vapaan antamisessa tämän sopimuksen 29 §:n säännöksiä.

4. Ylityötä saadaan teettää enintään 330 tuntia kalenterivuodessa. Ylitöiden enimmäismäärät lasketaan 120 tuntia jaksossa ylittäviltä osin.

14 § Ylityökorvaus muuksi päiväksi kuin lauantaksi tai sunnuntaiksi sattuvan uudenvuodenpäivän, vapunpäivän tai itsenäisyyspäivän sisältävässä työjaksossa

Muuksi päiväksi kuin lauantaksi tai sunnuntaiksi sattuvan uudenvuodenpäivän, vapunpäivän tai itsenäisyyspäivän sisältävässä työjaksossa maksetaan **106 tuntia 45 minuuttia** ylittäviltä 26 ensimmäiseltä työtunnilta ylityökorvauksena 50 %:lla ja seuraavilta työtunneilta 100 %:lla korotettu yksinkertainen tuntipalkka.

15 § Lisätyökorvaus

Edellä 3 §:n 1 ja 2 momentin mukaisen työajan lisäksi tehdystä työstä maksetaan korvauksena yksinkertainen tuntipalkka. Näissä työjaksoissa **106 tuntia 45 minuuttia** ylittäviltä työtunneilta maksetaan ylityökorvaus 13 ja 14 §:n mukaisesti.

Tässä pykälässä tarkoitetuilla korvausjärjestelyillä ei muuteta ylityökorvauksen laskentaperusteita.

Erityisistä lisätyökorvauksista on sovittu 9 §:ssä.

16 § Ylityökorvaus ja lisätyökorvaus keskeytyneessä työjaksossa

1. Mikäli virkamies ei ole ollut työssä koko työjaksoa sen johdosta, että virkasuhde on katkennut tai ettei hän ole voinut olla työssä loman, sairauden tai muun hyväksyttävän syyn vuoksi taikka virkamies on tullut työhön kesken työjakson, lasketaan ylityökorvaus ja 15 §:n 1 - 3 momentissa tarkoitettu lisätyökorvaus keskeytyksen ulkopuolella olevien päivien eli laskentapäivien perusteella soveltaen suhteellisten työtuntinormien taulukkoja. (Huom. 30 §:n 2 kohta: Suhteellisten työtuntinormien taulukot 1 ja 2. Taulukot ovat samat kuin työaikalain 7 §:n alaisten virkamiesten työaikamääräysten taulukot).

2. Mitä tässä pykälässä on sanottu, sovelletaan kursseille ja opetustilaisuuteen komennetun työajan laskennassa.

3. Jollei virkasuhde kestä vähintään yhtä kokonaista työjaksoa, ei suhteellisten työtuntinormien taulukoita sovelleta.

Soveltamisohje:

Suhteellisten työtuntinormien taulukkoja käytetään työaikasopimuksen 16 §:n 1 ja 2 momentissa sovituisissa tapauksissa yli- ja lisätyökorvauksen laskemisessa.

Ylityö- ja lisätyökorvaukset määritetään sopimuksen liitteenä olevia normitaulukoita käyttäen.

1. Laskentapäiviä ovat työpäivien lisäksi muun muassa työnantajan määräämään koulutukseen ja työnantajan taloudellisesti tukemaan ammattiyhdistyskoulutukseen kulunut vuorokausi, virka- tai komennusmatkalla varsinaiseen matkustamiseen kulunut vuorokausi, mikäli virkamies on samalla joutunut hoitamaan virkatehtäviään, urheilukomennuspäivät, viikkolepopäivät, työvuoroluettelon mukaiset vapaapäivät sekä työtapaturoman sattumispäivä ja sairastumispäivä, jos virkamies on aloittanut työnsä, vaikka virkamies niiden johdosta joutuu jäämään pois työstä tai hänelle myönnetään sairauden vuoksi virkavapautta.

*2. Edellä tarkoitettulta täydeltä koulutusvuorokaudelta ja urheilukomennusvuorokaudelta lasketaan työajan lisäykseksi **7 tuntia 39 minuuttia**. Työajan lisäykseksi laskettavalta ajalta ei makseta ilta-, yö-, lauantai- tai sunnuntaityökorvausta eikä aattonpäivänkorvausta. Edellä mainittuun työajaksi luettavaan koulutus- tai komennusajkaan sisältyy kaikki kurssiin tai komennukseen kuuluva työ. Kurssiin tai komennukseen sisältyviltä vapaapäiviltä ei lasketa työaikaa.*

3. Keskeytyspäiviä ei oteta mukaan työaikalaskentaan. Tällaisia keskeytyspäiviä ovat muun muassa vuosiloma- ja virka vapauspäivät pl. työnantajan taloudellisesti tukema

*ay-koulutus, joka anotaan edelleen palkallisena virkavapaana, vuosilomaan jäävät lauantait ja sunnuntait, kirkolliset juhlapäivät, itsenäisyyspäivä juhannusaatto ja vapunpäivä sekä virka- tai komennusmatkalla vain varsinaiseen matkustamiseen kulu-
nut vuorokausi.*

Keskeytyspäiviä ovat lisäksi sairaus- ja synnytyslomapäivät sekä vapaa muusta palveluksesta -päivät.

17 § Iltatyölisä ja yötyölisä

1. Kello 18.00 - 21.00 välisenä aikana tehdystä työstä maksetaan iltatyölisänä tunnilta 15 % yksinkertaisesta tuntipalkasta.
2. Kello 21.00 - 06.00 välisenä aikana tehdystä työstä maksetaan yötyölisänä tunnilta 35 % yksinkertaisesta tuntipalkasta.
3. Jos viimeistään kello 04.00 aloitettu työ jatkuu yli kello 06.00, maksetaan yötyölisää myös kello 06.00 jälkeen tehdystä työstä ensimmäiseen vähintään kahden tunnin pituiseen yhdenjaksoiseen lepoaikaan asti, kuitenkin enintään kello 12.00 saakka.

18 § Lauantaityökorvaus

1. Muuna arkilauantaina kuin pääsiäislauantaina kello 06.00 -18.00 välisenä aikana tehdystä työstä maksetaan lauantaityökorvauksena tunnilta 25 % yksinkertaisesta tuntipalkasta.
2. Lauantaityökorvausta ei kuitenkaan makseta silta ajalta, jolta maksetaan sunnuntaityökorvausta tai aattopäivänlisää.

19 § Sunnuntaityökorvaus

1. Sunnuntaina tai muuna kirkollisena juhlapäivänä sekä itsenäisyys- ja vapunpäivänä kello 00.00 - 24.00 välisenä aikana tehdystä työstä maksetaan sunnuntaityökorvauksena tunnilta yksinkertaisesta tuntipalkkaa vastaava korvaus.
2. Sunnuntaityökorvaus maksetaan myös sanottuja päiviä edeltävänä päivänä kello 18.00 -24.00 välisenä aikana tehdystä työstä.

20 § Aattopäivänlisä

Pääsiäislauantaina sekä juhannus- tai jouluaattona kello 00.00 - 18.00 välisenä aikana tehdystä työstä, josta ei makseta sunnuntaityökorvausta, maksetaan aattopäivänlisänä tunnilta yksinkertaisesta tuntipalkkaa vastaava lisä.

21 § Poikkeukset iltatyö- ja yötyölisien, lauantai- ja sunnuntaityökorvausten sekä aattopäivänlisän maksamisessa

1. Iltatyö- ja yötyölisien, lauantai- ja sunnuntaityökorvausten sekä aattopäivänlisän maksamisesta päivystyspalvelun ajalta ja valvojan tehtävässä on sovittu 9 ja 10 §:ssä.

2. Edellä 1 momentissa mainittuja korvauksia ja lisiä ei makseta sotilaallisesta harjoituksesta 8 §:n 2 momentin nojalla työajaksi laskettavalta ajalta eikä 24 §:ssä tarkoitetun varallaolon ajalta eikä myöskään 23 §:ssä tarkoitettua linnakerahaa saavalle virkamiehelle.

21 a § Eräiden keskijohtoon kuuluvien työaikakorvaukset

1. Mikäli puolustusvoimien keskijohtoon kuuluvan virkamiehen työaika ylittää 2 - 3 §:ssä tarkoitettua työajan kolmen viikon työjaksossa, korvataan hänelle syntynyt lisätyö lisätyökorvauksella. Lisätyökorvauksena maksetaan 2 - 3 §:ssä tarkoitettua työajan ylittävilta 18 ensimmäiseltä työtunnilta 50 %:lla ja seuraavilta työtunneilta 100 %:lla korotettu yksinkertainen tuntipalkka, ellei sopimuksen 14 tai 15 §:stä muuta johdu. Lisäksi maksetaan edellä 16 - 21 §:ssä tarkoitettua korvauksia.

Työnantajan on työjakson päättymistä seuraavan kalenterikuukauden aikana ratkaistava, korvataanko syntynyt lisätyö vapaa-aikana vai rahana. Rahakorvaus on maksettava viimeistään korvauksilajin ratkaisemista seuraavan kalenterikuukauden kuluessa. Mikäli työnantaja on valinnut vapaa-aikakorvauksen, maksetaan rahana 50 tai 100 prosentin korotusta vastaava osuus muille kuin edellä 2 momentissa tarkoitetuille virkamiehille. Yksinkertaista tuntipalkkaa vastaava osuus tasoitetaan vapaa-aikana jäljempänä olevan momentin mukaisesti.

Mikäli työnantaja on valinnut vapaa-aikakorvauksen, se on annettava työn tekemistä seuraavien 12 kuukauden kuluessa (ns. tasoitusjakso). Virkamiehen suostumuksella vapaa-aikakorvaus voidaan siirtää pidettäväksi tasoitusjaksoa seuraavan 12 kuukauden kuluessa. Mikäli tämä ei ole mahdollista, suoritetaan rahakorvaus siten kuin tässä sopimuksessa on sovittu. Puolustusvoimien keskijohtoon vapaa-aikakorvaus voidaan yhdistää myös säästövapaaseen siten, kuin asiasta on jäljempänä sopimuksen 29 §:n 4 momentissa sovittu.

2. Tämän pykälän mukaisia etuuksia suoritetaan vain työstä, joka perustuu esimiehen ennalta antamaan nimenomaiseen ylityömääräykseen.

Soveltamisohje:

1. Johtavassa asemassa olevalla virkamiehellä tarkoitetaan virkamiestä, jonka JSA-vaativuusluokka on vähintään 17 tai ESJA-vaativuusluokka vähintään 16 taikka joka toimii lääkärin (ml. hammaslääkärin ja eläinlääkärin) tehtävässä. Työaikasopimuksen 21 a §:ää sovelletaan keskijohtoon, jolla tarkoitetaan virkamiestä, jonka JSA-vaativuusluokka sijoittuu välille 8 - 16 taikka jonka ESJA-vaativuusluokka sijoittuu välille 7 - 15.

2. Keskijohtoon sovelletaan puolustusvoimien työaikasopimuksen 13 - 21 §:n määräyksiä. Työajan laskenta toteutetaan edellä todetun mukaisesti siitä päivästä lukien kun virkamiehen palkkaus määräytyy edellä tässä kohdassa tarkoitettua JSA- tai ESJA-vaativuusluokan mukaisesti.

3. Sopimusmääräyksissä määritetyn tasoitusjakson puitteissa, (työjaksoa seuraavat 12 kuukautta) työpisteessä seurattava tasoitusjakso voidaan määrittää kaikille työpisteen virkamiehille samaksi, esimerkiksi kalenterivuodeksi. Tasoitusvapaalla oleminen on työssäoloajan veroista aikaa ja työaikalaskennassa ns. laskenta-aikaa. Jos virkamies sairastuu tasoitusvapaalla ollessaan, menetellään vastaavasti kuin sairastuttaessa työssäoloaikana. Kyseistä sairastumispäivää ei kuitenkaan hyvitetä tasoitusvapaana takaisin.

4. Suositeltavin tapa on antaa tasoitusvapaa kokonaisina päivinä, jolloin työaikakirjanpitoon merkitään säännöllisen työajan mittainen määrä tunteja. Tällöin esimerkiksi

*virastotyöajan mittaista työaikaa noudattavilla merkitään **7 tuntia 15 minuuttia** ja jak-sotyötä tekeville **7 tuntia 39 minuuttia**.*

5. Tasoitusvapaalla oleva voidaan kutsua työhön vain erittäin pätevistä syistä. Sairastumisen tai työhön kutsumisen vuoksi pitämättä jäänyt tasoitusvapaa on annettava myöhemmin tai maksettava rahana.

6. Jos virkamies siirtyy tai siirretään toiseen joukko-osastoon, siirtyvät tämän pykälän mukaiset tasoitusvapaat uuden joukko-osaston vastattaviksi.

22 § Meripalvelu

Poiketen siitä, mitä tässä sopimuksessa ja työaikalain alaisten virkamiesten osalta valtion virka- ja työehtosopimuksessa on sovittu, noudatetaan puolustusvoimien virkamiesten osallistuessa meripalveluun seuraavia määräyksiä:

1. Meripalvelulla näissä sopimusmääräyksissä tarkoitetaan aluksen laivapäiväkirjaan (vast) merkityn puolustusvoimien virkamiehen asianmukaisesta määräyksestä suorittamaa palvelusta aluksella, jonka joukko-osaston komentaja on määrännyt vähintään neljän tunnin lähtövalmiuteen. Muu työ toteutetaan tämän sopimuksen 7 §:n tarkoittamana työnä. Näitä määräyksiä noudatetaan puolustusvoimien virkamiehiin heidän palvellessaan myös muilla kuin puolustusvoimien aluksilla.

Henkilö, joka määrätään edellä olevan momentin mukaisesti työskentelemään kotisataman ulkopuolella ilman meripalvelumääräystä, on matkustussäännön mukaisesti virkamatkalla. Telakointiin liittyvät koejaot voidaan kuitenkin edellä todetun estämättä toteuttaa meripalveluna.

2. Meripalveluun määrätyn virkamiehen työajaksi merkitään kultakin meripalveluvuorokaudelta **7 tuntia 39 minuuttia**. Valmiudessaoloajalta (varallaoloajalta) ei lasketa työaikaa.
3. Meripalveluvuorokaudella tarkoitetaan 24 tunnin ajanjaksoa, joka alkaa klo 08.00 ja päättyy klo 08.00.
4. Edellä 1 kohdassa todetulla tavalla meripalveluun määrätylle virkamiehelle maksetaan matkustussäännön mukaisen kokopäivärahan tai osapäivärahan määräinen meripalvelupäiväraha. Virkamiehelle voidaan maksaa meripalvelupäivärahasta ennakkoa.
5. Meripalvelupäivärahaan oikeuttavalta meripalvelusvuorokaudelta, jonka aikana virkamies on osallistunut käskettyyn palvelukseen aluksella vähintään osapäivärahaan oikeuttavan ajan, maksetaan virkamiehelle meripalvelusvuorokaudelta meripalvelukorvaus, jonka suuruus on **66,53 euroa** meripalvelusvuorokaudelta.
6. Mikäli alus ei ole kiinnitettyinä tai ankkuroituna aluskohtaisessa kotisatamassa kello 16.00 - 08.00 välistä aikaa, maksetaan meripalvelukorvaus **64,48 eurolla** korotettuna.

Satamavahtiin määrätylle virkamiehelle maksetaan meripalvelukorvaus **94,41 eurolla** korotettuna.

Merivoimien Esikunta ja ao. järjestöt määrittelevät yhdessä aluskohtaiset kotisatamat. Kullakin aluksella voi olla vain yksi kotisatama.

7. Puolustusvoimien virkamiehelle maksetaan meripalvelukorvaus lauantailta ja aattopäiviltä 25 %:lla korotettuna sekä sunnuntailta, pyhäpäiviltä, itsenäisyyspäivältä ja vapunpäivältä 50 %:lla korotettuna.
8. Meripalvelun aikana viikkolepo järjestetään sopimuksen 11 ja 12 §:n mukaisesti.
9. Meripalvelun aikana syntyvä ylityö korvataan rahassa tai vapaa-aikana siten kuin sopimuksen 21 a §:ssä on sovittu.
10. Meripalveluun määrätylle ei suoriteta tämän sopimuksen 8 §:n mukaisia etuuksia.

Soveltamisohje:

1. Meripalvelulla tässä soveltamisohjeessa tarkoitetaan aluksen laivapäiväkirjaan/vast. merkityn virkamiehen tai työsopimussuhteisen henkilön asianmukaisesta määräyksestä suorittamaa palvelusta perusvalmiudessa korkeimpaan valmiuteen asetetussa aluksessa. Meripalveluun kuuluu myös palvelus yhteensä 14 vuorokautta varustelu- tai riisumisvaiheessa olevassa aluksessa.

2. Joukko-osaston komentaja määrää alukset toiminta- ja lähtövalmiuteen. Tällainen määräys on valmiutta osoittavine aikamäärineen kirjoitettava aluksen laivapäiväkirjaan.

Vähintään neljän tunnin toiminta- ja lähtövalmiudella tarkoitetaan neljän tunnin tai lyhyempään valmiuteen määrättyä alusta. Edellä neljän tunnin valmiusaika lasketaan siitä hetkestä, jolloin alus saa hälytyksen, lähtökäskyn tai henkilöstö muista pakottavista syistä johtuen tarvitaan aluksella.

3. Meripalveluksessa olevalla aluksella palvelevalle maksetaan matkustussäännön mukaisen päivärahan määräinen meripalvelupäiväraha matkustussäännön mukaisin aikarajoin

4. Merivoimien päivystävällä aluksella tai muulla vastaavaan valmiuteen määrättyllä aluksella palvelevalle maksetaan meripalvelukorvaus satamanvahtikorvauksella korotettuna sellaiselta meripalveluvuorokaudelta, joka on kestänyt yli 12 tuntia.

5. Meripalveluvuorokausi tulee pääsääntöisesti alkaa klo 08.00. Poikkeavissa tapauksissa, kun on perusteltua määrätä meripalvelus kesken työpäivän esim. virka-apupyyntöön perustuen, merkitään kyseisen päivän työaikamerkinnäksi ennen meripalveluksen alkamista tehty työaika lisättynä meripalveluksesta merkittävällä työajalla (07.39). Näissä poikkeavissa tapauksissa seuraavan päivän meripalveluvuorokausi alkaa kuitenkin normaalisti klo 08.00. Tapauksissa, jolloin alus aloittaa purjehduksensa 06.00 - 08.00 välisenä aikana jatkaen purjehdustaan yli klo 08.00, alkaa meripalveluvuorokausi kuitenkin kyseisenä päivänä klo 08.00 ja työaikamerkinnäksi merkitään tehty työaika lisättynä meripalveluksesta merkittävällä työajalla 07.39.

6. Virkamiehellä on oikeus matkustussäännön mukaiseen, sitä maata tai aluetta varten sovitun päivärahan suuruiseen meripalvelupäivärahaan, missä meripalveluvuorokausi päättyy. Meripalveluvuorokauden päättyessä kansainvälisillä vesillä maksetaan kotimaan päivärahan suuruista meripalvelupäivärahaa.

Virkamies on oikeutettu saamaan meripalvelupäivärahasta ennakkoa. Ennakon maksamisen edellytyksenä on, että aluksen on suunniteltu olevan poissa kotisatamasta yhtäjaksoisesti yli viikon. Ulkomaan purjehdusten osalta voidaan ennakkoa meripal-

velupäivärahasta maksaa lyhyempääkin kuin viikon kestävä matkaa varten. Ennakon maksaa se joukko-osasto, joka vastaa henkilön meripalvelupäivärahojen maksatuksesta. Ennakkoa maksetaan vain matkustussäännön mukaisen päivärahan määräisestä meripalvelupäivärahasta.

Meripalvelukseen osallistumisella tarkoitetaan sopimuksen 3 momentissa myös palvelusaikaa, jolloin henkilö tilapäisesti palveluspäivän aikana komennetaan työskentelemään maihin tekemään meripalvelukseen liittyviä tehtäviä tai jolloin henkilö palveluspäivän aikana komennetaan toiselta paikkakunnalta alukselle tai päinvastoin. Meripalvelukseen kuulumattomat tehtävät keskeyttävät meripalveluksen ja keskeytysaikana tehty työ merkitään työajaksi.

7. Aluksen katsotaan olevan kiinnitettynä tai ankkuroituna sen jälkeen kun kiinnitys- tai ankkurointitila on päättynyt. Aluksen katsotaan olevan irrotettuna sen jälkeen kun lähtötila on käsketty.

8. Siirryttäessä telakkaan tai telakalta, määrätään alus telakointi- ja siirtymisvuorokausiksi tilapäisesti korkeimpaan valmiuteen. Aluksen ollessa telakoituna, on sen henkilöstö virkamatkalla.

Varusteluun liittyvät koe-, kompensointi- ja muut vastaavat ajot ajetaan pääsääntöisesti virka-aikana. Virka-ajan ulkopuolella tapahtuvaa toimintaa varten joukko-osaston komentaja voi määrätä aluksen tilapäisesti korkeimpaan valmiuteen.

Merikelpoisuuskatsastusvuorokaudeksi alus määrätään tilapäisesti korkeimpaan valmiuteen.

9. Viikkolepopankkijärjestelmästä luovutaan. Johtavan virkamiehen ollessa määrätynä meripalveluun, häneen sovelletaan työaikasopimuksen 29 §:n 3 kohdan määräyksiä kyseisenä aikana.

23 § Linnakeraha

1. Puolustusministeriön määräämillä rannikkotyökistön koulutus-, vartio- ja valmiuslinnakeilla palveleville virkamiehille suoritetaan palveluslinnakeen piirissä tapahtuvista matkoista ja toiminnasta vaikeissa olosuhteissa sekä sunnuntai-, lauantai-, aattopäivän-, ilta- ja yötyöstä korvausena linnakerahaa.

Linnakeraha sisältää palkkauksellisen osan ja kustannusten korvausosan.

Palkkauksellisena osa maksetaan 20 prosenttia 24 §:n 2 momentissa tarkoitettusta perustuntipalkasta työtunnilta. Palkkauksellinen osa maksetaan 18 §:ssä tarkoitetuilta lauantapäiviltä 25 prosentilla korotettuna ja 19 §:ssä tarkoitetuilta päiviltä 100 prosentilla korotettuna

Kustannusten korvausosana maksetaan 15 prosenttia kokopäivärahasta työpäivältä.

Linnakkeella pysyvästi asuville linnakeraha maksetaan 50 prosentilla korotettuna.

Soveltamisohje:

1. Linnakerahaan oikeuttavan palveluslinnakeen piirissä tapahtuvalla matkalla tarkoitetaan säännönmukaiseen palvelukseen liittyvää matkustamista merellä ja linnakkeelta mantereelle ja takaisin.

2. Linnakkeella palvelevalla tarkoitetaan virkamiestä, jonka virkapaikka on tässä luetelluilla linnakkeilla: Bågaskär, Gyltö, Haapasaari, Hästö-Busö, Högö, Isosaari, Itä-Villinki, Järvö, Katajaluoto, Kirkonmaa, Kuivasaari, Kukio, Melkki, Miessaari, Mustamaa, Mäkiluoto, Orregrund, Rankki, Ruissaari, Russarö, Rönnskär, Utö, Vaarlahti, Vallisaari, Vanhankylänmaa sekä Öro.

3. Linnakerahaa saadaan maksaa työaikasopimuksen 23 §:ssä mainituilla edellytyksillä myös yleisen työaikalain alaisille puolustusvoimien virkamiehille.

4. Henkilön katsotaan asuvan linnakkeella pysyvästi, jos hänellä on siellä väestötietojärjestelmästä ja Väestörekisterikeskuksen varmennepalveluista (661/2009) annetun lain mukaan varsinainen asunto ja koti. Henkilön katsotaan asuvan linnakkeella pysyvästi myös silloin, jos hänellä on asunto sekä linnakkeella että muualla ja jos henkilö asuu linnakkeella koko peräkkäisistä työpäivistä muodostuvan ajanjakson.

5. Linnakerahaan oikeuttaviksi työtunneiksi luetaan työaikakirjanpitoon merkityt työtunnit, kuitenkin siten, että työtunneiksi ei lueta sotilaallisen harjoituksen ajalta eikä virkamatkan ajalta merkittävät työtunteja eikä varallaoloa.

Päivystyspalvelun ja valvojan tehtävän osalta linnakerahaan lasketaan työajaksi laskettava aika (16t päivystyspalveluksesta ja 4t valvojan tehtävästä).

6. Työpäiväksi lasketaan sellainen kalenterivuorokausi, jonka aikana virkamies on ollut työssä.

Linnakerahaan oikeuttavia työpäiviä eivät ole keskeytyspäivät eikä virkamatkaan tai sotilaalliseen harjoitukseen käytetyt vuorokaudet, mikäli virkamies sellaisen vuorokauden aikana, jolloin harjoitus alkaa, päättyy, keskeytyy tai keskeydyttyään jatkuu, ei ole tehnyt muuta työtä.

Työpäiviä eivät myöskään ole viikkolepopäivät, vapaapäivät, luvatta palveluksesta poissaolopäivät, eikä varallaolovuorokaudet.

24 § Varallaolokorvaukset

1. Vapaamuotoisella varallaololla tarkoitetaan virkamiehelle hänen varsinaisen virka- ja työaikansa ulkopuolelle käskettyä varallaoloa, jolloin hänen on oltava puhelimella (vast.) tavoitettavissa ja kutsun saatuaan saavuttava työpaikalle käskettäessä tai tilanteen vaatiessa viimeistään kahden tunnin kuluessa.

2. Vapaamuotoisesta varallaolosta maksetaan enintään JSA-vaativuusluokan 16 mukaista tai enintään ESJA-vaativuusluokan 15 mukaista tehtävää hoitavalle virkamiehelle varallaolokorvaus, jonka määrä on tunnilta 25 % perustuntipalkasta. Jos virkamies vapaamuotoiseen varallaoloon käskettynä ei voi suorittaa päivystystä 1 momentissa mainituin edellytyksin asunnostaan käsin, maksetaan varallaolokorvaus puolitoistakertaisena.

3. Mikäli vapaamuotoinen varallaolo on siten järjestetty, että virkamiehen on 1 momentin mukaisesti saavuttava työpaikalleen yli kahden tunnin kuluessa, on 2 momentissa tarkoitettu varallaolokorvaus 10 % perustuntipalkasta.

4. Perustuntipalkalla tarkoitetaan 1/163:aa virkamiehen tehtäväkohtaisen ja henkilökohtaisen palkanosan taikka viran sijoituspalkkausluokan mukaisesta kuukausipalkasta.

5. Työvuorotaulukon mukaisena vapaapäivänä suoritusta tehtäväpäivystyksestä lasketaan korvaukseen oikeuttavaksi ajaksi 24 tuntia vuorokaudelta, muuna päivänä suoritetuista 16 tuntia vuorokaudelta.

6. Vapaamuotoisen varallaolon ajalta ei makseta yörahaa. Tämän pykälän mukaista varallaolokorvausta ei makseta harjoituspäivärahaa saavalle virkamiehelle eikä varallaoloaikaa lueta työajaksi.

Soveltamisohje:

1. Vapaamuotoinen varallaolo ei keskeytä sen ajalle sattunutta viikkolepoa tai toista viikoittaista vapaapäivää.

2. Vapaamuotoiseen varallaoloon ei voi sisällyttää ennalta määrättyjä tehtäviä.

Mikäli vapaamuotoiseen varallaoloon kuuluu ennalta määräämättömiä tehtäviä päivystyspaikan ulkopuolella, luetaan näihin tehtäviin käytetty todellinen työaika työajaksi. Määräys koskee myös hälytyskomennuskunnan johtajaa.

Milloin vapaamuotoisen varallaolon mukaiseen päivystykseen määrätty joutuu tekemään erillisiä tarkastuskäyntejä tai siihen sisältyy hälytysluonteisia matkoja, jotka ulottuvat asunnosta, työ- tai tilanteen vaatimasta muusta paikasta yli 3km:n etäisyydelle, on virkamiehellä (varallaolijalla) oikeus tilata käyttöönsä puolustusvoimien moottoriajoneuvo. Mikäli sitä ei voida järjestää on virkamiehellä oikeus saada korvaus matkustamiskustannuksista matkustussäännön mukaisesti joukko-osastolle mainittuun tarkoitukseen osoitetulta menokohdalta. Määräykset kulkuneuvosta (matkustamiskustannusten korvauksesta) koskevat myös hälytyskomennuskunnan johtajaa sekä yksikön valvojaa.

3. Mikäli hälytyskomennuskunnan lähtövalmius on enintään kaksi tuntia, korvataan hälytyskomennuskunnan johtajalle valmiusaika siten kuin 24 §:ssä vapaamuotoisen varallaolon korvaamisesta on sovittu.

4. Varallaolon pituus ja toistuvuus eivät saa haitata kohtuuttomasti virkamiehen vapaa-ajan käyttöä. Edellä sanottu on otettava huomioon myös muiden varallaolomuotojen kuin sopimuksen tarkoittaman varallaolon osalta.

5. Vapaamuotoista varallaoloa toteutettaessa virkamiestä ei tule määrätä saapumaan alle tunnin velvoitteella työpaikalleen.

6. Vapaamuotoiseen varallaolokorvaukseen oikeuttavasta ajasta (24 tai 16 tuntia) ei vähennetä varallaoloaikana tehtyjä tunteja, jos henkilö määrätään varallaoloaikana työtehtäviin. Tällöin työtunnit maksetaan työaikasopimuksen mukaisesti.

25 § Korvaus hälytysluonteisesta työstä

Hälytysluonteisella työllä tarkoitetaan työtä, johon virkamies ennalta arvaamattomasta syystä asianomaisen esimiehen määräyksestä yllättäen kutsutaan vapaa-aikanaan hänen jo poistuttuaan työpaikaltaan. Mikäli virkamies on määrätty olemaan varalla, päivystyksessä tai vastaavassa taikka mikäli virkamiehelle on etukäteen ilmoitettu tällaisesta työstä tai kun kysymyksessä työaikain 21 §:ssä tarkoitettu hätätyö, ei kysymyksessä ole hälytysluonteinen työ.

Virkamiehelle maksetaan korvauksena hälytysluonteiseen työhön kutsumisesta ja saapumisesta aiheutuvasta häiriöstä viikko- ja jaksotyössä 50 euron määräinen hälytysraha.

26 § Korvausten ja lisien perusteena olevan yksinkertaisen tuntipalkan laskeminen

Korvausten ja lisien perusteena oleva yksinkertainen tuntipalkka on 1/163 virkamiehen tehtäväkohtaisen ja henkilökohtaisen palkanosien tai mahdollisesta takuupalkkauksen mukaisesta kuukausipalkasta.

Jos nuoremman upseerin, opistoupseerin tai aliupseerin viran haltijan yksinkertainen tuntipalkka on ennen 1.9.2003 laskettu edellä sovittua korkeamman kuukausipalkkauksen perusteella, määräytyy yksinkertainen tuntipalkka tämän palkkauksen perusteella. Palkkojen yleiskorotustyypiset tarkistukset kohdennetaan myös viimeksi mainittuun yksinkertaisen tuntipalkan laskentaperusteena olevaan kuukausipalkkaukseen.

Soveltamisohje:

1. Mikäli puolustusvoimien työaikasopimuksen 26 §:ssä tarkoitetun yksinkertaisen tuntipalkan laskentaperusteena oleva palkkaus kesken työjakson muuttuu, on siinä työjaksossa tehdystä työstä maksettavien korvausten ja lisien perusteena keskimääräinen yksinkertainen tuntipalkka. Tämä lasketaan siten, että lasketaan yhteen työjakson muutosta edeltäneiden päivien lukumäärällä kerrottu muutosta edeltänyt yksinkertainen tuntipalkka ja muutoksen jälkeisten päivien lukumäärällä kerrottu muutoksen jälkeinen yksinkertainen tuntipalkka sekä jaetaan näin saatu summa työjaksolta 21:llä.

Jos virantoimitus kestää vain osan työjaksosta ja virantoimituksen keskeytysajalta maksetaan enintään osa palkkauksesta, on korvausten ja lisien perusteena kuitenkin virantoimitusajan palkkauksen perusteella laskettu yksinkertainen tuntipalkka.

27 § Työajan tasoittaminen täysiksi tunneiksi

Korvausten ja lisien maksamisen perusteena oleva aika lasketaan minuutin tarkkuudella.

Soveltamisohje:

Työjakson päätyttyä virkamiehen päivittäisten työaikojen summasta vähennetään jakson säännöllinen työaika. Korvaukset ja lisät maksetaan tämän erotuksen mukaisena.

IV ERINÄISET MÄÄRÄYKSET

28 § Säännöllisestä työajasta poikkeaminen

1. Tämän sopimuksen 2 §:n säännöllistä työaikaa koskevista määräyksistä poiketen työnantaja voi järjestää työajan siten, että se enintään vuoden pituisena ajanjaksona tasoittuu keskimäärin **114 tuntiin 45 minuuttiin** kolmen viikon ajanjaksossa.

2. Työaika tasoitetaan edellä mainittuun tuntimäärään antamalla virkamiehelle säännöllisen työajan yli tehdyiltä tunneilta vastaava vapaa-aika (tasoitusvapaa) tämän luvun määräysten mukaisesti.

3. Tasoitusvapaana annettavia työtunteja voidaan tehdä ennakolta sisään työnantajan määräyksestä enintään 18 tuntia ja virkamiehen suostumuksella lisäksi enintään 60 tuntia 26 viikon pituisena ajanjaksona.

Ennakolta sisään tehtäviltä työtunneilta maksetaan saamatta jääviltä ylityötunneilta 50 tai 100 prosentin korotusta vastaava osuus ja yksinkertaista tuntipalkkaa vastaava osuus tasoitetaan vastaavana vapaa-aikana 2 momentin mukaisesti.

29 § Tasoitusvapaan antaminen ja eräiden vapaiden yhdistäminen säästövapaaseen

1. Tasoitusvapaa on annettava viimeistään 28 §:n 3 momentissa tarkoitettua ajanjaksoa seuraavan 26 viikon tasoitusjakson kuluessa. Virkamiehen pyynnöstä tasoitusvapaa voidaan siirtää annettavaksi kokonaan tai osaksi viimeistään tasoitusjaksoa seuraavan 52 viikon kuluessa. Tasoitusvapaa on pyrittävä antamaan kokonaisina vapaapäivinä, ellei töiden järjestelystä muuta johdu.

2. Tasoitusvapaan ajankohta on määrättävä yhteisymmärryksessä virkamiehen kanssa. Mikäli yhteisymmärrykseen ei päästä, tasoitusvapaan ajankohta on saatettava virkamiehen tietoon vähintään kahta viikkoa ennen kyseisen vapaan alkamista.

Ellei tasoitusvapaata voida antaa, maksetaan sisään tehdyiltä työtunneilta tämän sopimuksen mukaiset lisä- ja ylityökorvaukset.

Mikäli vapaana annettu aika joudutaan pakottavasta syystä kokonaan tai osittain teettämään takaisin, ei tätä aikaa pidetä annettuna vapaa-aikana.

Suhteellisten työtuntinormien taulukot 1 ja 2. Taulukot ovat samat kuin työaikalain 7 §:n alaisten virkamiesten työaikamääräysten taulukot.

3. Sopimuksen 28 ja 29 §:n määräyksiä (ns. työaikapankkijärjestelmä) voidaan soveltaa johtaviin virkamiehiin ja muihin sellaisiin virkamiehiin, joilla ei ole oikeutta lisä- ja ylityökorvauksiin ja joihin ei myöskään sovelleta työajan laskentaa, jos työtehtävien hoidosta on aiheutunut huomattava työmäärän lisääntyminen. Tällöin paikallinen työnantaja ja virkamies tai häntä edustava luottamusmies voivat sopia sopimuksen 28 §:n 2 momentin mukaisesti annettavasta vastaavasta vapaasta. Sopimusta tehtäessä tulee ottaa huomioon työtehtävien hoidon asianmukainen järjestäminen.

4. Sopiessaan vuosilomasopimuksen 15 §:ssä tarkoitetusta säästövapaasta, työnantaja ja virkamies voivat sopia kulumassa olevalta ja sitä seuraavilta viideltä kalenterivuodelta kertyvän lisä- ja ylityöperusteisen vapaan sekä vastaavan mahdollisen lomarahavapaan yhdistämisestä säästövapaaseen.

Soveltamisohje:

1. Sopimusmääräysten 28 ja 29 §:ssä on sovittu ns. työaikapankkijärjestelmästä. Järjestelmän tarkoituksena on työn tarkoituksenmukaisempi mitoittaminen sekä molempuolinen joustavuuden lisääminen ja sitä kautta työn tehostaminen.

2. Noudatettavista ehdoista tulee epäselvyyksien välttämiseksi tehdä kirjallinen sopimus paikallisen työnantajan edustajan sekä virkamiehen välillä. Mikäli sopimusta ei

tehdä, voidaan tästä huolimatta työnantajan aloitteesta niin sanottuun työaikapankkiin siirtää myöhemmin annettavaksi tasoitusvapaaksi enintään 18 tuntia 26 viikon pituisena ajanjaksona. Näissä tapauksissa työnantajan tulee laatia sopimusta vastaava asiakirja, josta ilmenee vastaavat asiat kuin sopimuksesta. Nämä asiakirjat tulee säilyttää työaikakirjanpidon liitteenä ja niistä tulee antaa jäljennös asianomaiselle virkamiehelle. Mikäli työnantajan ja virkamiehen välillä on tehty työaikapankkisopimus, muodostuu tasoitettavan lisä- ja ylityön määräksi enintään 78 tuntia 26 viikon pituisena ajanjaksona.

3. Järjestelmän piiriin kuuluvat ne sopimuksiin perustuvat ylityötunnit ja lisätyötunnit, joista virkamies on oikeutettu saamaan joko lisä- tai ylityökorvauksen. Mikäli virkamies muutoin käytännössä noudattaa sopimusten mukaista työaikaa lyhyempää työaikaa esimerkiksi soveltamisohjeen 2 §:n 7 kohdan perusteella, ei lyhyemmän työajan ja säännöllisen sopimukseen perustuvan työajan välistä aikaa oteta huomioon.

4. Työaikapankkiin tallentamisen yhteydessä virkamiehelle maksetaan tehdyillä ylityötunneilla 50 tai 100 prosentin korotusta vastaava osuus ja yksikertaista tuntipalkkaa vastaava osuus tasoitetaan vastaavana vapaana.

5. Sopimuksessa tai työnantajan laatimassa vastaavassa asiakirjassa tulee määritellä 26 viikon kertymäjakson alkaminen ja päättyminen sekä järjestelmään siirrettävien tuntien enimmäismäärä (max 18/78 tuntia). Periodityössä kertymä- ja pitojaksot on yhteen sovitettava laskentajaksojen alkamiseen.

6. Samoin tulee määritellä, mitkä tunnit siirretään tasoitusvapaan piiriin, esimerkiksi kaikki tunnit sitä mukaan kuin niitä kertyy tai työnantajan ja virkamiehen kulloinkin erikseen sopimat tunnit tai joku muu peruste. Myös siitä voidaan sopia, että jo kertymäjakson aikana osa pidetään tasoitusvapaana ja että vastaavasti sovittu enimmäismäärä voidaan täyttää uusilla tunneilla. Työnantajan aloitteesta tehtävien tuntien ehdoton enimmäismäärä on kuitenkin 18 tuntia 26 viikon ajanjaksossa.

7. Tasoitusvapaan pitotavasta tulee sopia. Suositeltavin tapa on pitää vapaa kokonaisina päivinä. Tasoitusvapaalla oleminen on työssä oloajan veroista aikaa ja työajanlaskennassa ns. laskenta-aikaa. Jos virkamies sairastuu tasoitusvapaalla ollessaan, menetellään vastaavasti kuin sairastuttaessa työssä oloaikana. Kyseistä sairastumispäivää ei kuitenkaan hyvitetä tasoitusvapaana takaisin.

Työajanlaskennassa kokonaisina päivinä pidetyt tasoitusvapaat merkitään työaikakirjanpitoon säännöllisen työajan pituisiksi ja muut pidettyinä tunteina. Tällöin esimerkiksi virastotyöajan mittaista työaikaa noudattavilla merkitään **7 tuntia 15 minuuttia** ja jaksotyötä tekeville **7 tuntia 39 minuuttia**.

8. Tasoitusvapaalla oleva voidaan kutsua työhön vain erittäin pätevistä syistä. Sairastuminen tai työhön kutsumisen vuoksi pitämättä jäänyt tasoitusvapaa on annettava myöhemmin tai maksettava rahana.

9. Jos virkamies siirtyy tai siirretään työaikapankkisopimuksen voimassaoloaikana toiseen joukko-osastoon (vast), on sopimuksen voimassaolon jatkumisesta sovittava uuden työnantajan edustajan kanssa ennen siirtymistä. Mikäli sopimukseen ei päästä, on vapaa pidettävä tai maksettava vanhassa joukko-osastossa ennen siirtymistä.

10. Sopimuksen 28 §:n määräyksiä voidaan eräissä tapauksissa sopimuksen 29 §:n 3 ja 4 momentin mukaisesti soveltaa paikallisesti sopien myös johtaviin virkamiehiin. Tällöin ko. virkamiehillä ei kuitenkaan ole oikeutta rahakorvaukseen.

11. Säästövapaaseen voidaan yhdistää vain kokonaisia työpäiviä tai työvuoroja käsittävä vapaajakso. Virkamiehellä jaksotyössä lisä- ja ylityöperusteiset vapaat ovat annetun vapaa-ajan mittaisia laskentapäiviä.

Kun tässä tarkoitettua vapaata annetaan, vuosilomasta säästettyjä päiviä, mahdollista lomarahavapaata ja lisä- ja ylityöperusteista vapaata on käsiteltävä vapaa-aikakirjanpidossa erillisinä erinä. Näin sen takia, että lisä- ja ylityöperusteiseen vapaaseen sovelletaan vuosilomasopimuksen määräyksiä vain osittain.

12. Virkamiehen sairastuessa lisä- ja ylityöperusteinen vapaa keskeytyy ja muuttuu jo seuraavan päivän alusta sairauslomaksi.

13. Lomarahahan osalta noudatetaan, mitä siitä on muualla sovittu.

30 § Työvuoroluettelon laadinta ja muuttaminen

1. Työvuoroluettelo on saatettava kirjallisesti virkamiesten tietoon hyvissä ajoin, viimeistään viikkoa ennen siinä tarkoitettun ajanjakson alkamista.

Tämän jälkeen vahvistettua työvuoroluetteloä tulee noudattaa, ellei ole painavaa syytä siitä poikkeamiseen tai ellei virkamies tai häntä edustava luottamusmies ole antanut muutokselle suostumustaan. Sairauden, vuosiloman, meripalvelun tai muun hyväksyttävän syyn vuoksi suhteellisten työtuntinormien mukaan vajaaksi jääneet työtunnit saadaan teettää takaisin vain silloin, kun siihen on puolustusvoimien toiminnan kannalta painava syy.

Painavana syynä tulee kysymykseen sellainen ennalta arvaamaton töiden järjestelyyn liittyvä muutos, jota ei ole voitu ottaa huomioon työvuoroluetteloä vahvistettaessa. Tällaisena syynä ei kuitenkaan voida pitää vain mahdollista ylityön muodostumista ko. työjaksolla.

2. Jos työvuorotaulukkoon otettu työvuoro joudutaan kokonaan peruuttamaan, alusta lyhentämään tai myöhemmäksi siirtämään, on siitä ilmoitettava asianomaiselle lähinnä edeltävänä päivänä taikka poikkeustapauksissa viimeistään ennen hänen lähtöään työvuorolle.

Jos edellä tarkoitettu ilmoitus annetaan virkamiehelle hänen jo saavuttuaan työpaikalle, lasketaan hänelle työajaksi vähintään yksi tunti. Työajaksi laskettavan ajan enimmäismäärä riippuu kotimatkan pituudesta, vuorokauden ajasta ym. seikoista.

30 §:n soveltamisohje:

1. Virkamiesten kesken pitää pyrkiä järjestämään työaikojen pituudet tasapuolisesti. Työvuoroluettelot tulee pääsääntöisesti suunnitella niin, ettei ylityötä muodostu.
2. Virkamiehen tulee yleensä voida luottaa siihen, että hänen tiedoksi saamaansa työvuoroluetteloä noudatetaan muuttamattomana.
3. Sopimusmääräyksen tarkoituksena on parantaa työaikasuojelua ja se rajoittaa sovituissa määrin työnjohto-oikeutta.
4. Mikäli työjakson muuttamiselle ei ole sopimuksessa tarkoitettuja painavia toiminnallisia syitä eikä suostumusta muuttamiselle ole saatu ao. virkamieheltä, noudatetaan työvuoroluetteloä muuttamattomana. Työvuoroluetteloä voidaan muuttaa myös asianomaisen virkamiehen toivomuksesta, mikäli muutoksesta sovitaan työntäjän kanssa,

5. *Esimiesten tulee pyrkiä muuttamaan työvuoroluettelo aina ensin virkamiehen suostumuksen perusteella. Mikäli työvuoroluettelon muuttaminen perustuu painavaan toiminnalliseen syyhyn, tulee muutos ja sen perusteet viivytyksettä ilmoittaa asianomaiselle virkamiehelle.*

6. *Työvuoroluettelon sitovuudesta huolimatta virkamies on aina työaikasopimuksen 2 §:n 3 momentin mukaisesti velvollinen työskentelemään yli säännöllisen työajan silloin, kun asianomainen esimies katsoo sen erityisestä palvelussyystä tarpeelliseksi.*

7. *Neuvotteluosapuolet suosittavat, että työvuoroluetteloon tehtävät muutokset pyritäisiin esimiehen ja virkamiehen välillä sopimaan siten, että syntymässä oleva ylityö voitaisiin myöhemmin jakson aikana tasoittaa vastaavana vapaana.*

8. *Neuvotteluosapuolet suosittavat, että mikäli jakson aikainen tasoittaminen ei ole mahdollista, syntynyt ylityö pyritään myöhemmin tasoittamaan niin sanottua työaika-pankkijärjestelmää hyväksikäyttäen.*

9. *Työvuoroluettelon muuttamisesta painavasta syystä:*

Mikäli jakson aikaiselle tasoittamiselle asiasta sopimalla ei ole edellytyksiä voidaan vahvistettua työvuoroluettelo eräissä tapauksissa muuttaa myös yksipuolisesti sopimuksessa tarkoitettujen ennalta arvaamattomien painavien syiden takia. Tällaisia ovat esimerkiksi: äkilliset sairastumiset, toiminta- ja valmiusharjoitukset sekä muut näihin rinnastettavat paikallisesta työntajasta riippumattomista tekijöistä johtuvat äkilliset toiminnalliset tarpeet ja olosuhteet, jotka eivät ole olleet tiedossa työvuoroluettelo laadittaessa. Painavan syyn olemassa oloa harkittaessa on otettava huomioon sopimusmääräyksen tarkoitus parantaa virkamiesten työaikasuojelua. Syyn olemassa oloa harkittaessa on syytä tarvittaessa käyttää hyväksi luottamusmiesjärjestelmää. Painavasta syystä johtuvien muutosten tulee aina perustua tosiasiallisiin tapahtumiin tai olosuhteisiin, joiden olemassaolo tulee ennen muutosta varmentaa.

Vaikka painava syy olisikin olemassa, esimiesten tulee pyrkiä muuttamaan työvuoroluettelo aina ensin virkamiehen suostumuksen perusteella. Mikäli työvuoroluettelon muuttaminen perustuu painavaan toiminnalliseen syyhyn, tulee muutos ja sen perusteet viivytyksettä ilmoittaa asianomaiselle virkamiehelle.

Ylityö ja tasoittaminen, milloin ei ole painavaa syytä:

Se seikka, että virkamiehelle olisi muodostumassa ylityötä ei sellaisenaan ole painava syy muuttaa työvuoroluettelo. Tällöin virkamiehen asianmukaisesta määräyksestä suorittama säännöllisen työajan ylitys oikeuttaa työaikasopimuksen mukaiseen yli- tai lisätyökorvaukseen. Esimies ei voi tällöin jakson aikana määrätä tunteja tasoitettavaksi. Myöskään suunnittelun puutteet eivät sinällään voi muodostaa painavaa syytä muuttaa työvuoroluettelo.

Esimies ja virkamies voivat myös sopia ylityön tasoittamisesta jakson aikana tai ylityötunnit voidaan jakson päätyttyä siirtää työaika-pankkiin joko sopimuksen perusteella tai työntajan määräyksestä.

Ylityö ja tasoittaminen, milloin on painava syy:

Toisaalta mahdollisen ylityön muodostuminen ei sinällään estä tarvittavien yksipuolisten muutostenkaan tekemistä työvuoroluettelo, mikäli ylityön muodostuminen johtuu juuri edellä kuvatuista ennalta arvaamattomista toiminnallisista syistä, jotka eivät ole olleet tiedossa työvuoroluettelo laadittaessa.

Yksipuoliset muutokset työvuoroluetteloihin tulee kuitenkin rajoittaa vain niihin työvuoroihin, joita muutokset välittömästi koskevat. Esimerkiksi äkillisen sairastumisen takia vapaapäivänä töihin kutsutun lisätunnit tulee tasoittaa jakson aikana muuttamalla yksi työpäivä vapaapäiväksi. Myös edellä mainituissa tapauksissa ylityötunnit voidaan vaihtoehtoisesti jakson jälkeen siirtää myös työaikapankkiin joko sopimuksen perusteella tai työnantajan määräyksestä.

Vajaaksi jääneiden tuntien takaisin teettäminen:

Puolustusvoimien työaikasopimuksen 30 §:n mukaan sairauden, vuosiloman tai muun hyväksyttävän syyn takia vajaaksi jääneet työpäivät saadaan teettää takaisin vain silloin, kun siihen on puolustusvoimien toiminnan kannalta painava syy. Tällaisessa tilanteessa painava syy tulkitaan samoin kuin edellä on kuvattu.

Esimerkiksi jos 3-viikkoisjakson suunniteltu työaika on

11 11 8 8 6.30 VL VL

8 8 8 8 6.15 VL VL

*8 8 8 8 V VL VL = **114 tuntia 45 minuuttia***

*ja virkamies sairastuu jakson ensimmäisenä päivänä (11 t) alenee 50 %:n korvauskynnyksensä sairauspäivien takia **109 tuntiin 17 minuuttiin**. Jakson todelliseksi työajaksi muodostuu tällöin **103 tuntia 45 minuuttia**. Sairauspäivän aiheuttamaa vajaavuutta (**109 tuntia 17 minuuttia – 103 tuntia 45 minuuttia**) ei voida teettää takaisin myöhemmin jakson aikana, ellei takaisin teettämiselle ole olemassa sopimuksen tarkoittamaa painavaa syytä.*

31 § Poikkeukselliset olot

Milloin poikkeukselliset olot vaativat, puolustusministeriö voi puolustuslaitoksen työaikalain perusteella antaa tästä sopimuksesta poikkeavia määräyksiä tai määrätä ettei sopimusta sovelleta.

Huomautus:

Edellä 1 §:n 2.a)–kohdassa tarkoitettujen työaikalain alaisten virkamiesten työaikaan poikkeuksellisissa oloissa sovelletaan puolustusvoimien työaikasopimuksen 31 §:ssä tarkoitettuja puolustusministeriön määräyksiä. (Voimaan 1.1.2020.)

32 § Työrauhavelvoite

Tähän sopimukseen sidottu ei saa sopimuksen voimassaoloaikana ryhtyä työtaistelutoimenpiteisiin sopimuksen pätevyydestä, voimassaolosta tai oikeasta sisällöstä taikka sopimukseen perustuvasta vaatimuksesta syntyneen riidan ratkaisemiseksi, voimassa olevan sopimuksen muuttamiseksi tai uuden sopimuksen aikaansaamiseksi.

Lisäksi virkaehtosopimukseen sidottu yhdistys on velvollinen huolehtimaan, että sen alaiset yhdistykset ja virkamiehet, joita sopimus koskee, eivät riko edellisessä kappaleessa tarkoitettua työrauhavelvoitetta eivätkä sopimuksen määräyksiä. Tämä virkamiesyhdistykselle kuuluva velvollisuus sisältää myös sen, ettei yhdistys saa tukea tai avustaa kiellettyä työtaistelutoimenpidettä eikä muullakaan tavalla myötävaikuttaa sellaisiin toimenpiteisiin, vaan on velvollinen pyrkimään niiden lopettamiseen.

PUOLUSTUSVOIMIEN TYÖAIKASOPIMUKSEN SOVELTAMISOHJEEN ERILLISET MÄÄRÄYKSET

Moottoriajoneuvon kuljettajien työaikajärjestelyt

1. Moottoriajoneuvon kuljettajien työaikajärjestelyissä on otettava huomioon se, että ellei palvelustehtävästä muuta johdu, ajopäivät järjestetään siten, ettei samoja henkilöitä tarpeettomasti toistuvasti rasiteta ylipitkillä ajopäivillä.
2. Moottoriajoneuvon kuljettajalle on annettava vähintään 10 tuntia kestävä yhdenjaksoinen lepoaika jokaisena 24 peräkkäisen tunnin jaksona. Kuljetustehtävän vaatiessa saadaan vuorokautinen lepoaika lyhentää vähintään seitsemäksi tunniksi kaksi kertaa seitsemän peräkkäisen 24 tunnin jaksona.
3. Moottoriajoneuvon kuljettajan yhtämittäinen työaika saa olla enintään 5,5 tuntia. Jokaista 5,5tunnin pituista työjaksoa kohti on kuljettajalle annettava vähintään 30 minuutin pituinen tauko yhdessä tai kahdessa erässä. Moottoriajoneuvon kuljettajan vuorokautinen työaika saa olla enintään 11 tuntia vuorokausilepoa seuraavan 24 tunnin yhdenjaksoisen ajanjakson aikana. Jos moottoriajoneuvon kuljettajan työtä ei voida muulla tavoin järjestää tarkoituksenmukaisesti, saadaan vuorokautista työaikaa pidentää enintään 13 tunniksi, jos työaika ei ylitä 22 tuntia pidentyneen työajan jälkeistä vuorokausilepoa seuraavan 48 tunnin ajanjakson aikana.
4. Edellä olevia lepoaikasäännöksiä tulee soveltuvin osin noudattaa myös niissä tilanteissa, joissa muu virkamies kuin varsinainen moottoriajoneuvon kuljettaja määrätään tilapäisesti autonkuljettajaksi.

TYÖAIKAKIRJANPITO

Työaikakirjanpidon pitäminen

1. Työnantajan on pidettävä luetteloa tehdyistä työtunneista sekä yli- ja lisätö- ja lisätökorvauksiin, aat-topäivän-, iltatyö- ja yötyöläisiin sekä lauantai- ja sunnuntaityökorvauksiin oikeuttavista työtunneista ja muista puolustusvoimien työaikasopimuksen mukaisista lisistä ja korvauksista.

Työaikakirjanpito järjestetään työpisteittäin tarkoituksenmukaisuusnäkökohdat huomioon ottaen siten, että kirjanpito samoin kuin työaikojen järjestely ja valvonta voidaan täsmällisesti hoitaa.

2. Työaikakirjanpitäjäksi määrätään tehtävään sopiva henkilö, jonka varsinaisiin virkatehtäviin kirjanpitotehtävä parhaiten liittyy. Esimiehen pitää edistää työaikakirjanpitäjän toimintaedellytyksiä mahdollistamalla mm. koulutus- ja työaikasäännösten tuntemus.

3. Työaikakirjanpito on vaadittaessa näytettävä tarkastusviranomaiselle ja virkamiesten luottamusmiehelle. Luettelossa olevista virkamiestä koskevista merkinnöistä on pyynnöstä annettava tieto hänelle tai hänen valtuuttamalleen.

4. Virkamies on velvollinen itse antamaan työaikaansa koskevat tiedot työaikakirjanpitoa varten. Tiedon oikeellisuus on tarvittaessa todistettava.

5. Päivystysvuorokauden työtunnit merkitään kirjanpidossa sille päivälle, jolloin päivystystehtävä alkoi. Mikäli vartiopalvelusta ei ole järjestetty työaikasopimuksen 9 §:n mukaisesti (ks. 9 §:n soveltamisohteet), vartiopalvelusvuoron työtunnit merkitään todellisia kellonaikoja vastaavasti kyseisille päiville.

6. Sellaiselta kalenterivuorokaudelta, jolta maksetaan työaikasopimuksen mukaista lisätökorvausta, merkitään lisätökorvaukseen oikeuttavat tunnit kyseiselle päivälle.

7. Työaikakirjanpitoa ei ole tarpeen pitää niiden henkilöiden osalta, joiden työaika työjakson aikana on säännöllistä ja jotka eivät tavanomaisissa oloissa joudu työskentelemään lauantai- tai sunnuntaiyökorvaukseen taikka ilta-, yötyö- ja aattopäivänlisään oikeuttavana aikana.

Työaikakirjanpidon valvonta

Työaikakirjanpidosta vastaa ja asiakirjat allekirjoittaa pääsääntöisesti työpisteen päällikkö (vast.) alaisensa henkilöstön osalta tai vastaavassa asemassa oleva sellainen virkamies, johon sopimusta ei sovelleta. Mikäli työpisteen päällikkö (vast.) on itse puolustusvoimien työaikamääräysten alainen merkitään hänen työaikansa lähinnä ylempään työpisteen työaikakirjanpitoon.

Joukko-osaston komentaja (vast.) määrää työaikamääräyksiin hyvin perehtyneen virkamiehen tarkastamaan työaikakirjanpidon vähintään kerran työjakson aikana.

Muita työaikakirjanpitoa koskevia määräyksiä

1. Työaikakirjanpidon työaikataulukko on perusasiakirja, joka seuraa virkamiestä palveluspaikan muuttuessa. Mikäli virkamies määrätään oppilaaksi kurssille tai opetustilaisuuteen, ei työaikataulukkoa liitetä hänen komennusasiakirjoihinsa.

2. Luottamusmiehelle on varattava mahdollisuus tutustua työaikakirjanpitoon sekä osallistua joukko-osastossa (vast.) mahdollisen paikallisen työaikaohjeen laatimiseen.

Soveltamisohjeiden voimassaolo

Tämä soveltamisohje on voimassa vastaavan ajan kuin sopimusmääräykset puolustusvoimien virkamiesten työajasta ja sitä sovelletaan tämän jälkeen vuoden kerrallaan, ellei soveltamisohjeiden perusteena olevaa puolustusvoimien virkamiesten työaikoja koskevaa virkaehtosopimusta irtisanota asianomaisten sopimusmääräysten mukaisesti.

Mikäli virkaehtosopimus uudistetaan taikka sitä sopimuskauden aikana muutetaan, ovat soveltamisohjeet voimassa edelleen, ellei puolustusministeriö anna uutta soveltamisohjetta.

Jaksotyötä tekevien virkamiesten suhteellisten työtuntinormien taulukot 1 ja 2 (17 §:n 1 momentti), 1.10.2020 alkaen

Taulukko 1.

Yli- ja lisätyökorvauskynnykset keskeytyneessä työjaksossa, johon mahdollisesti sisältyy yksi tai useampi sopimuksen 5 §:n 1 tai 2 momentissa mainittu muu päivä kuin uudenvuoden-, vapun- tai itsenäisyyspäivä.

Tilanteet, joissa keskeytymättömän työjakson ylityökorvauskynnys olisi 114 tuntia 45 minuuttia (14 §:n 2 mom. ja 16 §:n 4 mom.) sekä lisätyökorvauskynnys 106 tuntia 45 minuuttia (yksi em. päivä), 98 tuntia 45 minuuttia (kaksi em. päivää), 90 tuntia 45 minuuttia (kolme em. päivää) tai 82 tuntia 45 minuuttia (neljä em. päivää) (14 § 1 mom.).

I Laskenta- päivien lukumäärä	Suhteelliset työtuntinormit, joiden tultua ylityökorvaukseen oikeuttava aika lasketaan		Suhteelliset työtuntinormit, joiden tultua ylityökorvaukseen oikeuttava työaika lasketaan			
	II 114 t 45 min 50 %:n ylityö- korvauskynnys	III 132 t 45 min 100 %:n ylityö- korvauskynnys	IV 106 t 45 min lisätyökor- vauskynnys	V 98 t 45 min lisätyö- korvauskynnys	VI 90 t 45 min lisätyö- korvauskynnys	VII 82 t 45 min lisätyö- korvauskynnys
1	5 t 28 min	6 t 19 min	5 t 05 min	4 t 42 min	4 t 19 min	3 t 56 min
2	10 t 56 min	12 t 39 min	10 t 10 min	9 t 24 min	8 t 39 min	7 t 53 min
3	16 t 24 min	18 t 58 min	15 t 15 min	14 t 6 min	12 t 58 min	11 t 49 min
4	21 t 51 min	25 t 17 min	20 t 20 min	18 t 49 min	17 t 17 min	15 t 46 min
5	27 t 19 min	31 t 36 min	25 t 25 min	23 t 31 min	21 t 36 min	19 t 42 min
6	32 t 47 min	37 t 56 min	30 t 30 min	28 t 13 min	25 t 56 min	23 t 39 min
7	38 t 15 min	44 t 15 min	35 t 35 min	32 t 55 min	30 t 15 min	27 t 35 min
8	43 t 43 min	50 t 34 min	40 t 40 min	37 t 37 min	34 t 34 min	31 t 31 min
9	49 t 11 min	56 t 54 min	45 t 45 min	42 t 19 min	38 t 54 min	35 t 28 min
10	54 t 39 min	63 t 13 min	50 t 50 min	47 t 1 min	43 t 13 min	39 t 24 min
11	60 t 6 min	69 t 32 min	55 t 55 min	51 t 44 min	47 t 32 min	43 t 21 min
12	65 t 34 min	75 t 51 min	61 t 0 min	56 t 26 min	51 t 51 min	47 t 17 min
13	71 t 2 min	82 t 11 min	66 t 5 min	61 t 8 min	56 t 11 min	51 t 14 min
14	76 t 30 min	88 t 30 min	71 t 10 min	65 t 50 min	60 t 30 min	55 t 10 min
15	81 t 58 min	94 t 49 min	76 t 15 min	70 t 32 min	64 t 49 min	59 t 6 min
16	87 t 26 min	101 t 9 min	81 t 20 min	75 t 14 min	69 t 9 min	63 t 13 min
17	92 t 54 min	107 t 28 min	86 t 25 min	79 t 56 min	73 t 28 min	66 t 59 min
18	98 t 21 min	113 t 47 min	91 t 30 min	84 t 39 min	77 t 47 min	70 t 56 min
19	103 t 49 min	120 t 6 min	96 t 35 min	89 t 21 min	82 t 6 min	74 t 52 min
20	109 t 17 min	126 t 26 min	101 t 40 min	94 t 3 min	86 t 26 min	78 t 49 min
21	114 t 45 min	132 t 45 min	106 t 45 min	98 t 45 min	90 t 45 min	82 t 45 min

Jaksotyötä tekevien virkamiesten suhteellisten työtuntinormien taulukot 1 ja 2 (17 §:n 1 momentti), 1.10.2020 alkaen

Taulukko 2.

Yli- ja lisätyökorvauskynnykset keskeytyneessä työjaksossa, johon sisältyy uudenvuoden-, vapun- tai itsenäisyyspäivä sekä mahdollisesti yksi tai useampi muu sopimuksen 5 §:n 1 tai 2 momentissa mainittu päivä.

Tilanteet, joissa keskeytyneen työjakson ylityökorvauskynnyks on 106 tuntia 45 minuuttia (14 §:n 3 mom. ja 16 §:n 5 mom.) sekä lisätyökorvauskynnyks 98 tuntia 45 minuuttia (yksi em. muu päivä), 90 tuntia 45 minuuttia (kaksi em. muuta päivää), 82 tuntia 45 minuuttia (kolme em. muuta päivää) tai 74 tuntia 45 minuuttia (neljä em. muuta päivää) (14 §:n 1 mom.).

I Laskenta- päivien lukumäärä	Suhteelliset työtuntinormit, joiden tultua ylitettyksi ylityökorvaukseen oikeuttava aika lasketaan		Suhteelliset työtuntinormit, joiden tultua ylitettyksi lisätyökorvaukseen oikeutettu aika lasketaan			
	II 106 t 45 min 50 %:n ylityö- korvauskynnyks	III 132 t 45 min 100 %:n ylityö- korvauskynnyks	IV 98 t 45 min lisätyö- korvauskynnyks	V 90 t 45 min lisätyö- korvauskynnyks	VI 82 t 45 min lisätyö- korvauskynnyks	VII 74 t 45 min lisätyö- korvauskynnyks
1	5 t 05 min	6 t 19 min	4 t 42 min	4 t 19 min	3 t 56 min	3 t 34 min
2	10 t 10 min	12 t 39 min	9 t 24 min	8 t 39 min	7 t 53 min	7 t 7 min
3	15 t 15 min	18 t 58 min	14 t 6 min	12 t 58 min	11 t 49 min	10 t 41 min
4	20 t 20 min	25 t 17 min	18 t 49 min	17 t 17 min	15 t 46 min	14 t 14 min
5	25 t 25 min	31 t 36 min	23 t 31 min	21 t 36 min	19 t 42 min	17 t 48 min
6	30 t 30 min	37 t 56 min	28 t 13 min	25 t 56 min	23 t 39 min	21 t 21 min
7	35 t 35 min	44 t 15 min	32 t 55 min	30 t 15 min	27 t 35 min	24 t 55 min
8	40 t 40 min	50 t 34 min	37 t 37 min	34 t 34 min	31 t 31 min	28 t 29 min
9	45 t 45 min	56 t 54 min	42 t 19 min	38 t 54 min	35 t 28 min	32 t 2 min
10	50 t 50 min	63 t 13 min	47 t 1 min	43 t 13 min	39 t 24 min	35 t 36 min
11	55 t 56 min	69 t 32 min	51 t 44 min	47 t 32 min	43 t 21 min	39 t 9 min
12	61 t 0 min	75 t 51 min	56 t 26 min	51 t 51 min	47 t 17 min	42 t 43 min
13	66 t 5 min	82 t 11 min	61 t 8 min	56 t 11 min	51 t 14 min	46 t 16 min
14	71 t 10 min	88 t 30 min	65 t 50 min	60 t 30 min	55 t 10 min	49 t 50 min
15	76 t 15 min	94 t 49 min	70 t 32 min	64 t 49 min	59 t 6 min	53 t 24 min
16	81 t 20 min	101 t 9 min	75 t 14 min	69 t 9 min	63 t 3 min	56 t 57 min
17	86 t 25 min	107 t 28 min	79 t 56 min	73 t 28 min	66 t 59 min	60 t 31 min
18	91 t 30 min	113 t 47 min	84 t 39 min	77 t 47 min	70 t 56 min	64 t 4 min
19	96 t 35 min	120 t 6 min	89 t 21 min	82 t 6 min	74 t 52 min	67 t 38 min
20	101 t 40 min	126 t 26 min	94 t 3 min	86 t 26 min	78 t 49 min	71 t 11 min
21	106 t 45 min	132 t 45 min	98 t 45 min	90 t 45 min	82 t 45 min	74 t 45 min